

HAM-annonser

Annonspris 1 kr per grupp om 42 bokstäver, siffror eller tecken, dock lägst 3 kr. Inne SSA-medl. dubbel taxa. Text och likvid insändes före den 15 i månaden före införandet till kansliet.

HALLICRAFTERS S-40B, välvärdad och i utmärkt skick, säljes p. g. a. flyttning till likströms QTH. 525:—, SM5BBE, Lennart Ramström, Sthlm. Tfn. arb. 67 82 00.

TILL SALU: Ny QRO-transf. Pr. 210—230—250 V. 50 p/s 1550 VA, Sec. 2840—3450—4560 V. 400 mA. Pris 250:—, 1 st. »Monitone» för medhörning av egna cw sigs. Beskr. i The Radio Am. Handb. Kompl. m. rör Pris 38:—. SM4AZH, K. Troedsson, Styckåsv. 6, Arvika.

TX 40 W cw/AM 80—10 m. Geloso-vfo-807, mod. 6L6 pp, 3 lkr, 13 rör allt på ett chassie 60×50. FB dx kända runt hela klotet. Vidare uppl. från —4BGB, Fack 54, Storfors.

MIN FB DX-TX till salu. Golvmod. 4 al. rackar. i snygg mah.chassie 80-40-20-10 m 150 w 475:— RX 10 r. dbisup. alla hambnd. Mycket bra. 275:—. Vid köp hela riggen medf. snyggt skrivbord. 2 st. ZL beamel. 50:—. Ph. Lennervald, SM6AOU, Kungsbacka, Tfn 110 81.

TILL SALU. Förstklassig högspr. lkr. i mycket gott skick 750V 300 mA, 6,3 och 12,6V 250:—. Variabla kond. 50pF 2:—, 100 pF TX-typ 1000 V 10:—. X-taller 1000Kc 20:—, 100Kc fabr. RCA 25:—. Sändare BC 625 utan rör 40:—. SM6AAB G. Packendorff, Värmlandsg. 8, Borås.

TILL SALU: WS48 port. am. rx-tx (50—30 mtr) med handgen., mike, nyckel m. m., ny, 250:—. Radarenhet 6H ny i org. låda 100:—. RF25 (43—50 Mc) 20:—. RF27 (65—85 Mc) 35:—. IF/AF unit Rx 1355 S rör 70:—. SM6AMA, B. Ekblom, Nygatan 18, Alingsås, tfn 1162.

TILL SALU: Begagnat materiel i högsta klass: Rx: SX42 med originalhögtalare kr 1.250:—. Tx: RCA ET4336H 400W kr. 2600:—. National Radio TX51 125W kr. 800:—. VFO Melssner signalshifter kr. 250:—. Diverse mätinst. Nytt material: För ESE på beställning: Eldico Inc. exciter SSB-100A kr: 4400:—; linjär förstärkare SSB-500W i byggsats kr. 2300:— färdigbyggd kr. 2900:—. Rx: GPR 90 15 rör dubbelsuper kr. 2700, NC300 m. fl. från lager. Amerikansk materiel till billiga priser genom privat import. SM6SA, Brämhult, Tfn Borås 481 36.

TILL SALU: Nytrimmad Hallicrafters S38, 6 rör trafikmottagare kr. 200:—. Larsson, c/o LUKS, Hökmossevägen 64, Hägersten.

OMFORMARE, mindre, 220V=220V~. Sven-Eric Hermansson, Gotlandsgat. 68/III, Sthlm Sö. Tfn 41 48 82, kontorstid 19 01 20/269.

TILL SALU: Sändare Fr. III ombyggd 7/14 Mc 6V6-6V6-807 50 W. Modulator 6L6 pp AB. 20 W i TU-5 låda samt nätaggr. till ovanst. SM5BKT P. H. Udenius, c/o Hagman, Linnégatan 33/V, Göteborg C.

TILL SALU: Rx HRO kompl. med likriktare och högtalare samt 5 st spolar (2 st 14—30 Mc, 2 st 7—14 Mc, 1 st 1,7—4,0 Mc) samtl. med bandspr. Kr 750:—. Sv. L. Ing. Sven Nilsson, Krutkällarvägen 3 A. Västerås, tfn 451 54 eft. kl. 17.00.

SÄLJES: PM7D med mikr., bilack. och nätaggr. 75:—, tx-rx 90:—. Diverse delar. SM7UE, S. Frostell, Gyllenkroks allé 21, Lund.

2-WATTARE M. utfb rx, omb. M. vibromf. för 2 V nifeack. Som också medf. Instr.-böcker o. reservrör ingår kr. 99:—. Philips conv. omb. till 10 o. 80 m., 30 m oförändr. kr. 49:—. Nogoton ukv-tillsats 85—105 M/c. Fynd för Hi-Fi-op. 12 kretsar, 5 rör. Kostat över 200 kr nu 125 kr. Ring el. skriv omg. till SM5GR, SR Ahlin, tel. 36 08 11, Åparksvägen 15 Spånga.

NU

ÄR

ELFA-katalogen

KLAR!

Den är vårt skyltfönster —

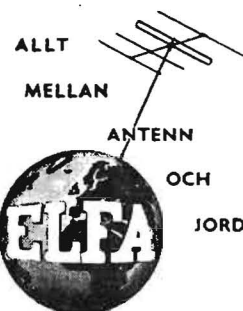
och en omtyckt inköpskälla för alla

SÄNDARAMATÖRER!

Beställ den idag!

ELFA RADIO & TELEVISION AB

Holländargatan 9 A. Box 3077, Stockholm 3

Härmed beställes en katalog att sändas mot postförskott kr. 2:50, i frimärken bifogas kr. 2:10. Å postgirokonto 25 12 15 insättes kr. 2:10 (Stryk det ej tillämpliga)

Namn

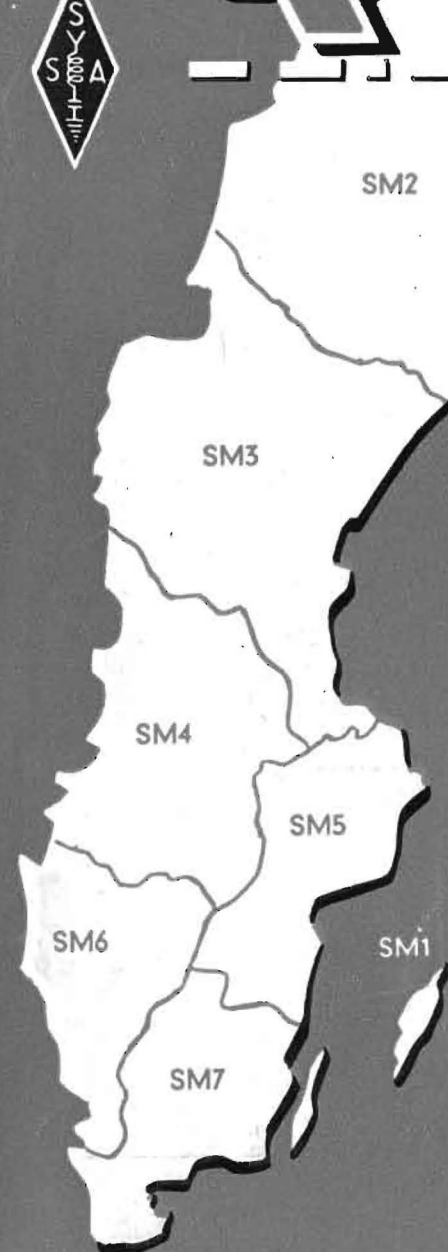
Bostad

Postadress

Bröderna Borgströms AB, Motala 1956

QTC

ORGAN FÖR SSA
Sveriges Sändare Amatörer

UR INNEHÅLLET

Stresakonferensen	Sid. 219
Fars-dags-test	» 222
ESB	» 223
Rävjakt	» 227
Resultat från SM	» 230
T2FD av SM5BKT	» 231
UKV-spalten	» 232
Cascode för VHF	» 238
DX-spalten	» 241
Böcker	» 245

NUMMER **10** OKT. 1956
ÅRGÅNG 28

SSA:s styrelse

Ordf.: SM2ZD, Major Per-Anders Kinnman, B-bostaden, I 19, Boden 19.

V. ordf. SM5AOG, Civ.ing. Gunnar Svala, Näshultav. 5, Älvsjö. Tfn (010) 47 35 03.

Sekr.: SM5ANY, Gunnar Lenning, Observatoriegat. 2 A/4, Stockholm Va. Tfn (010) 20 98 94.

Skattmästare: SM5CR, Ing. Carl-Göran Lundqvist, Näckrosvägen 35/6, Solna.

Kansliförest. SM5WJ, Ivar Westerlund, Mörköv. 57, Enskede. Tfn (010) 495898.

Tekn. sekr.: SM5IF, Arne Pramberg, Slottsvägen 40, Sollentuna.

QSL-chef: SM5AHK, Curt Israelsson, In-teckningsvägen 31, Hägersten. Tfn (010) 18 58 11.

QTC-red.: SM5CRD, Lennarth Andersson, Sturegatan 6 A/3, Stockholm Ö. Tfn (010) 67 94 65.

Av styrelsen valda funktionärer:

Bulletinredaktör och -expeditör: SM5BCE, Erik Söderberg, Tjädern 4, Flemingsberg, Huddinge.

Rävjaksledare: SM5IQ.

Diplommanager: SM5AFU.

Distriktsledarna

DL 1 SM1AZK, K.-G. Weinbrandt, BB VII, Färösund.

DL 2 SM2BC, Börje Lindgren, Soldatgatan 3 C, Boden.

DL 3 SM3WB, Sven Granberg, Valbogatan 35 Gävle. Tfn (026) 298 80, ankn. 2013 (bost.) ell. 2441 (arb.).

DL 4 SM4KL, Karl-Otto Österberg, Box 354 A, Vålberg. Bost. tfn Karlstad 424 39.

DL 5—Stor-Stockholm, SM5BCE, Erik Söderberg, Tjädern 4, Flemingsberg, Huddinge.

DL 5—Landsorten, SM5RC, Matz Bjurén, Högväg. 15, Nyköping 2, Tfn (0155) 137 85.

DL 6 SM6ID, Karl O. Fridén, Smörbollsgatan 1 A, Göteborg H. Tfn (031) 23 42 40.

DL 7 SM7JP, E. Carlsson, Kinnagatan 23, Eksjö. Tfn 1277.

Testledare: SM6ID

NRAU-representant: SM5ANY

UKV-kontaktman: SM5MN.

Bitr. sekr.: SM5AYL

Minneslista

SSA:s kansli, Magnus Laduläsgat. 4, Stockholm Sö. Exp. 10.30—11.30. Postadr.: SSA, Stockholm 4. Postg. 52277. Tfn 41 72 77.

Försäljningsdetaljens postgiro: 15 54 48. Betala alltid per postgiro.

SSA-bulletinen går söndagar kl. 0900 på 80 m. (frekv. c:a 3550 kc) och kl. 1000 på 40 m. (frekvens 7016 kc).

QTC

annonspriser

1/1-sida	175:—
1/2-sida	100:—
1/4-sida	70:—
1/8-sida	45:—
Bilaga	175:—

Alla annonser betalas genom insättande av beloppet på postgirokonto 522 77.

Annonsred. (ej hamannonser):
SM5GR, S.-R. Ahlin,
Aparksvägen 15, Spånga.

MEDLEMSNÄLAR kr. 3:—

LOGGBÖCKER

kr. 3:— (omslag: gult, brunt och blått)

JUBILEUMSMÄRKEN

kr. 2:—/100 st.

POPULÄR AMATÖRRADIO

häft. kr. 12:—, inb. kr. 15:—

UTDRAG UR B:29

kr. —:50.

TELEVERKETS MATRIKEL

kr. 1:95

TEKNISKA FRÅGOR

kr. —:75

STORCIRKELKARTA

kr. 2:50

MÄRKEN MED ANROPSSIGNAL

med nålfastsätn. kr. 3:—,
med knapp kr. 3:25

LOGGBLAD FÖR TESTER

kr. 1:50 per 20 st.

Samtliga priser inkl. porto. Vid postförskott tillkommer 40 öre.

Sätt in beloppet på postgirokonto 15 54 48 och sänd beställningen till

SSA FÖRSÄLJNINGSDETALJEN

Stockholm 4

ORGAN FÖR FÖRENINGEN SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansv. utg.: LENNARTH ANDERSSON (SM5CRD), Sturegatan 6A/3, Stockholm Ö

IARU REGION I-KONFERENSEN I STRESA

Av SM2ZD och SM5MN

Fortsättning från föregående nummer.

ADMINISTRATIVA KOMMITTÉN

Kommittén hade att behandla ett stort antal frågor, av vilka en del sammanföll med dem, som behandlades av den tekniska kommittén, och för vilka redogjorts ovan. Det blev dock givetvis huvudsakligen de administrativa aspekterna, som togos upp i denna kommitté.

Innan närmare redogörelse lämnas för behandlingen av ärendena, bör kanske nämnas att G2MI utsågs till sekreterare i kommittén.

Generalsekreterarens rapport inledde förhandlingarna. Då årsredogörelse redan lämnats för densamma i anslutning till den tekniska kommitténs arbete, behöver den ej repeteras här. Rapporten följdes av redogörelser för läget i de olika medlemsländerna. Av dessa rapporter framgick bl. a. att ett flertal länders amatörer ännu ej erhållit de rättigheter, som tillförsäkrades dem enligt Atlantic City-stadgan. Samtidigt kunde även konstateras att de svenska amatörerna intaga en mycket förmånlig position i vad avser frihet från krångel och inskränkningar i band etc. Likaså visade det sig att samarbetet med myndigheterna i Sverige går smärtfriare än i de flesta andra länder.

I samband med generalsekreterarens rapport diskuterades frågan om vilka åtgärder, som kunde vidtagas för att åstadkomma en minskning av antalet kommersiella stationer i de delade banden, framförallt 80- och 40-metersbanden. Diskussionen blev intensiv och långvarig, samt visade en stor tendens att spåra ur, varför det är ganska svårt att här ge något ordentligt referat. Det bör dock nämnas att ett försök från en tysk amatörklubb att uppmana till organiserad störning av icke

Från ett samkväm. Från vänster bl. a. XYL—SM2ZD, SM2ZD, W1LVQ och W1BUD.

amatörstationer på ifrågavarande band utsattes för en nedgörande kritik och församlingen konstaterade att sådana försök endast kunde få det resultatet, att amatörerna helt förvisades från de delade banden. Vad man däremot borde gå in för var att i direkt samråd med myndigheterna i de olika länderna försöka få inplaceringen av i varje fall starkare stationer i de delade banden så begränsad som möjligt.

Vad man verkligen kunde göra för att hävda amatörernas intressen i de delade banden var att se till att de verkligen utnyttjades. Här hade DARC föregått med gott exempel genom att ordna särskilda tester etc. i de delade banden. Resultatet hade dock varit relativt nedslående. Kommittén ansåg sig dock böra konstatera, att allt borde göras för att stimulera till ett flitigare utnyttjande av dessa band. Om så icke sker blir resultatet ganska säkert att amatörerna förlora dem vid nästa våglängdskonferens. Och hellre ett delat band än inget band alls.

Intrång på exklusiva amatörband

Denna fråga var, liksom i den tekniska kommittén, den viktigaste på dagordningen. För grunderna till diskussionen har redan redogjorts under tekniska kommittén. Det befanns att framställningar i dessa frågor från amatörföreningarna hade mycket liten utsikt att bli beaktade av de länder, som trots internationella överenskommelser, anse sig oförhindrade att lägga kommersiella stationer av olika slag i amatörernas exklusiva band. Bäst effekt kunde man hoppas nå om klagomålen kunde övertagas och framföras av vederbörliga statliga myndigheter. Detta var därför den väg, man borde inrikta sig på att gå fram på. I en del länder, däribland Sverige, hade myndigheterna en välvillig inställning till att hjälpa amatörerna i enlighet härmed och ansträngningarna borde nu närmast inriktas på att få alla myndigheter att öppna ögonen för att de även skola tillvarata intressena för det egna landets amatörer.

De är icke att begära att myndigheterna skola kunna hålla amatörbanden under kontinuerlig uppsikt och därför föreslogs uppsättande av en särskild rapportorganisation i likhet med den, som redan är ordnad i USA. För att närmare utreda frågan om denna organisations verksamhet tillsattes en underkommitté, i vilken bl. a. SM22D ingick, för att tillsammans med representanter för den tekniska kommittén draga upp riktlinjerna för arbetet. Underkommitténs förslag kunde nästa dag föreläggas församlingen och det gick i kortet ut på att uppsättandet av en särskild organisation i varje land, vilken enligt vissa normer skall rapportera inträngningar på banden till det egna landets myndigheter samt till Region I-organisationen. Förslaget godkändes av den administrativa kommittén samt förelades plenarförsamlingen som en rekommendation. Detaljerna i förslaget behandlas ej här, då det torde bli anledning att återkomma till desamma i annat sammanhang.

Den europeiska bandplanen

Redan vid Pariskonferensen 1950 fastställdes en europeisk bandplan, närmast syftande till en gemensam indelning i cw- och fonedelar. Planen, vilken var föremål för några småjusteringar vid Lausannekonferensen, genomgicks och man kunde därvid konstatera att den i huvudsak hade visat sig vara lämplig. Nu befanns det endast vara nödvändigt att göra den ändringen, att cw-fonegränsen på 14 Mc-bandet förlades till 14.100 Mc/s. Härmed fastställdes även internationellt det faktum, som redan kommit till synes i bl. a. Sverige. SM-amatörerna ha ju redan denna bandgräns.

Ett förslag om att reservera ett område av 10 kc på 14 Mc-bandet för nödsignaler, särskilda prov etc. befanns vara omöjligt att realisera i praktiken och fick därför falla.

Som avslutning på diskussionerna angående bandplanen redogjorde representanter för DARC för en undersökning, som gjorts angående belastningen på amatörbanden, fördelningen av amatörtrafik på bandens olika delar samt aktiviteten. Siffrorna äro mycket intressanta och det kan här nämnas att såväl 40- som 80-metersbanden ha i betydande delar befunnits vara väl användbara för amatörtrafik. Det är huvudsakligen en fråga om personlig skicklighet. Beträffande aktiviteten kan nämnas att endast omkring 25 % av alla licensierade amatörer äro aktiva och av dessa 25 % ägna sig 35 % åt cw och 25 % åt fone under det att 40 % använda både cw och fone. Av de aktiva amatörerna arbetar 30 % huvudsakligen på 80 m, 17—20 % på 40 m samt 35—40 % på 20, 15 och 10 m. Dessutom hade konstaterats att de flesta amatörerna i stort sett endast använder ett band. Framställningen utmynnade i en rekommendation till ökad aktivitet med bättre spridning över alla tillåtna frekvenser.

Tillstånd till amatörtrafik vid besök i utlandet

Detta var en fråga, som tilldrog sig mycket stort intresse och föranledde livliga diskussioner. Av dessa kunde man konstatera att myndigheterna i ett stort antal länder hade en mycket positiv inställning till sådan tillståndsgivning. Som regel grundar sig tillståndsgivningen på ömsesidighet d. v. s. för att amatörer från t. ex. Sverige skola få tillstånd att köra amatörtrafik i Tyskland fordras att de tyska amatörerna erhålla motsvarande rättigheter i Sverige. I en del länder var tillståndsgivningen mer eller mindre fri. Sistnämnda är t. ex. fallet i Belgien, Schweiz, Jugoslavien och i någon mån Finland.

Följande länders myndigheter hade redan förklarat sig villiga att gå in på ömsesidiga överenskommelser: Spanien, Tyskland, Frankrike och Marocko. I andra länder, som England och Sydafrika var frågan på god väg att erhålla en tillfredsställande lösning.

För den svenske representanten, som just erhållit de svenska myndigheternas avslag på en framställning om motsvarande arrangemang i Sverige, var det dystert att behöva konstatera den bjärta kontrasten mellan de svenska myndigheternas negativa inställning och välvilligheten i de flesta andra länder.

Som avslutning på diskussionen under denna punkt beslöts rekommendera medlemsföreningarna att göra sitt yttersta för att ordna frågan om tillstånd till amatörtrafik under besök i främmande länder, då detta betraktades som en av de viktigaste punkterna på det internationella samarbetsprogrammet.

Frågan om »emergency networks» ägnades stor uppmärksamhet i likhet med vad som var fallet i den tekniska kommittén. Utöver vad som framgår av redogörelsen för dennas arbete må här nämnas att i Frankrike finns orga-

niserat ett halvmilitärt nät, vilket bl. a. organiserat en dygnet runt pågående övervakning av amatörbanden i syfte att vid behov omedelbart kunna förmedla eventuell nödtrafik på dessa band.

Delegaterna från de länder, där man organiserat särskilda nödnät, hade det bestämda intrycket, att redan befintligheten av ett sådant nät var ett stort plus vid förhandlingarna med myndigheterna, emedan amatörerna därigenom visade sin vilja att ställa sig själva och sin apparatur till samhällets tjänst vid förekommande behov. Dessutom hade amatörnäten otvivelaktigt gjort en utomordentlig nytta vid en hel del naturkatastrofer, t. ex. vid översvämningarna i Podalen, vid Hollands kust och i England.

Då nödnäten sålunda voro såväl ett samhälls- som ett amatörintresse beslöt kommittén antaga en rekommendation till medlemsföreningarna i de länder, som icke redan hade sådana nät, att snarast söka organisera »emergency networks».

Samarbetet med myndigheterna var en fråga, som blev föremål för stort intresse, då det kunde konstateras, att striden för våra frekvenser vid nästa våglängdskonferens måste påbörjas redan vid hemmafronten d. v. s. amatörerna måste först och främst övertyga de egna ländernas delegater till konferensen om det berättigade i amatörrörelsens existens. Hur detta skulle gå till fingo deltagarna många olika tips om, lika många tips som det fanns delegationer närvarande. Diskussionen får väl anses vara svar på frågan och sedan är det varje förenings sak att klara ut hur den bäst skall närma sig det egna landets myndigheter för att kunna göra sina synpunkter hörda.

Frågan om det stora antalet certifikat kom som vanligt upp till diskussion. I Lausanne hade beslutats att en aktion skulle göras för att reducera antalet certifikat, men det hade sedermera befunnits att detta icke var erforderligt, då de flesta certifikaten självdog efter någon tid. Kommittén beslöt att icke nu rekommendera några åtgärder utan lita till »självsaneringen» på området.

I likhet med i den tekniska kommittén tog den svenske representanten upp frågan om tillfälliga tillstånd till amatörtrafik inom området mellan 28 och 144 Mc/s. Liksom i den tekniska kommittén befanns det att 72,0—72,8 Mc/s var tänkbart för denna trafik och kommittén enades om att rekommendera försök att erhålla tillstånd till trafik inom detta område inom de länder, där bandet ännu icke var utnyttjat för andra tjänster.

Den jugoslaviska delegationen lade fram ett förslag till intensifiering av samarbetet mellan amatörerna. Detta förslag innehöll många punkter av intresse och det beslöts att det skulle detaljstuderas av Exekutivkommittén, vilken därefter skulle vidtaga de åtgärder,

som erfordrades för att uppnå de önskade förbättringarna i samarbetet.

Som avslutning på administrativa kommitténs förhandlingar lämnade WIBUD en orientering angående vissa forskningsuppdrag inom speciellt 6- och 2-metersområdena i samband med det geofysiska året, som tilldelats ARRL, samt om de radiotekniska förhållandena i samband med uppsändandet av den första jordsatelliten. Särskilt i anslutning till sistnämnda företag önskade myndigheterna amatörernas hjälp för att avlyssna radiosändningarna från satelliten. BUD slutade med en uppmaning till amatörorganisationerna att söka kontakt med det egna landets ledning av forskningarna under det geofysiska året för att erbjuda amatörernas hjälp.

Den avslutande plenarsessionen

Denna plenarsession ägnades dels åt föredragningar av rapporterna från de båda kommittéerna och behandling av deras rekommendationer, dels åt behandling av en del kompletterande rekommendationer från Exekutivkommittén, dels åt val och vissa andra förberedelser för verksamheten intill nästa kongress.

Kommittéernas rekommendationer ha redan behandlats och upprepas ej här. Däremot skola en del kompletterande beslut beröras i kortet.

I samband med behandlingen av rekommendationen om inrättande av »emergency networks» diskuterades även frågan om att fastslå en internationell nödfrekvens på något amatörband. Som sådan användes redan i en del länder 14,195 Mc/s och konferensen fastställde denna frekvens som »amatöرنödfrekvens». Någon särskild övervakning av frekvensen ansågs icke nödvändig utan det borde vara tillräckligt om var och en, som arbetade på 20-metersbandet, lyssnade särskilt noga på denna frekvens.

Vid behandlingen av frågan om ett amatörband i frekvensområdet mellan 28 och 144 Mc/s beslöt församlingen följa kommittéernas förslag och rekommendera medlemsföreningarna att hos respektive myndigheter söka utverka tillfälliga tillstånd att sända inom området 72—72,8 Mc/s.

Beträffande medlemsföreningarnas inbetalningar till Organisationens fonder beslöts att totalbeloppet skulle bibehållas vid 1200 £ per år, men att fördelningen mellan fonderna skulle ändras något. Ett schweiziskt förslag om höjning av avgifterna till sammanlagt 1500 £ per år föranledde en hel del diskussion, men avlogs slutligen.

Frågan om sammansättningen av exekutivkommittén under den kommande tre-årsperioden föranledde en livlig och stundtals minst sagt hetsig diskussion, närmast beroende på ett förslag från Marocko, att högst en representant för varje land fick sitta i kommittén.

Detta blev även församlingens beslut, men när man skulle skrida till val och började diskutera kommitténs arbetssätt befanns det, att en sådan bestämmelse skulle kunna helt omöjliggöra kommitténs arbete. Resultatet blev att man, under motivering att kommittén skulle väljas uteslutande med hänsyn till att de bästa amatörerna skulle sitta i densamma och utan nationella hänsyn, tog tillbaka det tidigare beslutet.

Det därpå följandet valet möblerade ganska grundligt om kommittén och gav densamma följande sammansättning under den kommande treårsperioden:

HB9GA Ordförande
G2MI Generalsekreterare
F9DW Kassaförvaltare
Övriga medlemmar
SM2ZD (sedermera utsedd till vice ordförande)
DL1KV
I1XX
YU1AA

Redan i kallelsen till konferensen hade medlemsföreningarna uppmanats att undersöka, vem, som kunde åtaga sig arrangemangen för *nästa konferens* (1959). Efter det fantastiska sätt, på vilket ARI hade fullgjort sitt uppdrag var det emellertid ingen delegation, som på rak arm vågade åtaga sig att konkurrera med ARI. Frågan fick därför skjutas på framtiden och representanterna för DARC lovade att undersöka om konferensen kunde ordnas i Tyskland.

Efter en kort diskussion angående *försändningen av QSL* var föredragningslistan för plenarsessionen genomgången och ordföranden kunde avsluta konferensen med att rikta alla deltagarnas tack till ARI, till föreningens ordförande I1FA, Roberto Sesia, och till alla dem som deltagit i arbetet för det utomordentliga sätt, på vilket alla konferensarrangemang genomförts och för den gästfrihet och vänlighet, som strömmat alla deltagarna till mötes.

Så återstod för deltagarna endast att taga farväl av varandra och av det underbara Stresa samt med olika transportmedel vända åter till sina hemländer. Och det gjorde vi nog alla med den bestämda känslan att konferensen varit till verklig nytta för amatörrörelsen och att många för framtiden betydelsefulla resultat hade uppnåtts. Och det är nog ett obestriddigt faktum att denna konferens var det mest betydelsefulla, som inträffat i hela amatörvärlden under de sista tre åren.

Boden och Linköping i juli 1956.

Per-Anders Kinnman
SM2ZD

Karl-Erik Nord
SM5MN

SM3XA—SM6XA

»Fars-dags-test«

På begäran återupptagen den s.k. SM3XA—SM6XA-testen som är en aktivitetstävlan mellan tredje och sjätte distriktet med det tredje distriktet som utmanande.

Lördag d. 10 nov. 1956 kl. 2200—2400 SNT.
Söndag d. 11 nov. 1956 kl. 0700—0900 SNT.
Söndag d. 11 nov. 1956 kl. 1400—1600 SNT.

Alla amatörband, med för varje certifikatklass tillåtet trafiksätt äro tillåtna. Dålig ton, tjuvstarter etc. kan medföra diskvalifikation. Rätt tid är »Fröken Ur».

Under varje tävlingspass räknas endast ett QSO pr band och station i det motsatta distriktet. Deltagare i tredje distriktet ropar TEST SM6XA och de tävlande i sjätte distriktet ropar TEST SM3XA.

Tävlingsmeddelande av typen 05559 GÖTET skall utväxlas. De två första siffrorna utgöra löpande nummer (första gången gången godtyckligt valt) och de tre följande rapport enligt RST-skalan. Bokstavsgruppen ändras vid varje QSO.

Varje loggat och godkänt meddelande ger en poäng. Slutsumman multipliceras med en koefficient som bestäms av antalet deltagare i vardera distriktet. Obs! För att räknas som deltagare fordras att man varit med i två pass. QSO med »gästspelande» station som bara är med i ett pass ger dock på vanligt sätt poäng.

De tre bästa i vardera distriktet bilda lag vars poängsiffra bestäms av summan av deltagarnas platssiffror. Till de bästa utdelas priser i förhållande till deltagarantalet.

Tävlingslogg, helst av SSA edition, skall insändas till SSA kansli, Stockholm 4, senast den 1 december. Brevet märkes »XA-testen».

Alltså: Upp till kamp på Fars dag.
Stockholm den 30 september 1956.

SM3WB/SM6ID

Svartfötter

Irish Radio Transmitting Society meddelar att anrop med siffran 1 eller bokstaven O ej utdelas i EI.

WASM II

W8ESR/Bill har bett mig meddela att han lyssnar efter SM för WASM II under sin lunchtimme som infaller 18.15—19.15 SNT. Band 21 mc. —3QJ

»Sure QSL«

DL6MU klagar bittert över den dåliga QSL-moralen i SM. Speciellt gäller detta SM1, säger han. — Hw? —AHK

Enkelt sidbandstelefonti i teori och praktik

Av Jan Gunmar, SM5AQW och Gunnar Svala SM5AOG.

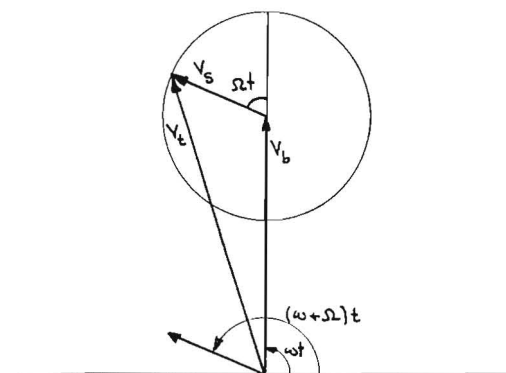
DEL II.

I föregående ESB-artikel diskuterades möjligheten att bättre utnyttja en telefonisändares slutsteg genom att använda ESB i stället för AM. Resultatet blev att vi kunde konstatera att ett slutsteg kört som linjär HF-förstärkare kunde lämna en signal med 8 gånger större talenergiinnehåll än samma steg använt som anodmodulerad klass C-förstärkare — ESB-signalen blev dessutom bara hälften så bred på bandet som AM-signalen.

Detta låter mycket bra alltsammans — men hur skall man nu bära sig åt för att ta emot en ESB-signal? Ja, det är faktiskt inte så svårt, man behöver till att börja med endast en beatoscillator på mottagaren (en återkopplad »rak» mottagare duger också bra). Tekniken är nämligen exakt densamma som används vid cw-mottagning och det är bara två saker som måste iakttas, dels att beatoscillatoren noga justeras på en frekvens som motsvarar den felande bärvågens frekvens i MF-signalen, dels att HF-förstärkningen minskas så att MF-signalen vid detektorn blir mycket mindre än signalen från beatoscillatoren. Minskningen i HF-förstärkningen kompenseras man genom att öka lågfrekvensförstärkningen. Principen belyses av figur 1, där signalvektorn V_s , som tänkes motsvara det övre sidbandet från sändaren, har adderats till spänningsvektorn V_b , som motsvarar beatoscillatorspänningen. Den resulterande spänningen V_t är vad som kommer att likriktas av mottagarens 2:a detektor i vanlig ordning.

Det är tydligt att V_t periodiskt kommer att variera i längd med en frekvens som motsvarar skillnaden mellan sidbandsvektorns, $\omega + \Omega$, och beatoscillatorns, ω_b .

Den resulterande spänningen blir alltså amplitudmodulerad med vinkelfrekvensen $\omega + \Omega - \omega_b$. Skall vi efter likriktningen återfå den utsända lågfrekvenssignalen med vinkelfrekvensen Ω måste beatoscillatorns fre-

Figur 1

kvens ω_b justeras till exakt ω . Räknet i p/s kan dock enligt erfarenhet en avvikelse på 25 p/s tillåtas utan att uppfattbarheten allvarligt försämras. Om det inte finns någon bärvågsrest från sändaren som kan ge nollsvävning med beatoscillatoren till vägledning får man helt enkelt variera beatfrekvensen tills talet låter naturligt. Om det övre eller det undre sidbandet tas emot har i detta sammanhang ingen större betydelse. Tonhöjden på lågfrekvensen kommer bara att ändras i motsatt riktning vid ändring av beatfrekvensen.

Har man en mycket selektiv mottagare, tex en »Q-5er» av något slag, lönar det sig däremot att vid uppsökandet av signalen med avstämningen från början placera beatoscillatorns frekvens lågt om man skall ta emot det övre sidbandet och vice versa. Tack vare detta kommer sidbandet att ligga väl inom mottagarens filterkurva och eventuella störande signaler strax under beatfrekvensen, som annars skulle ge kraftiga interferenstjut,

kommer att dämpas. Om mottagarbandbredden är större än det mottagna sidbandets bandbredd får man visserligen in störssignaler som ligger ovanför detta i frekvens, men dessa komma efter svävning med beaktande att ge upphov till högre frekvenser än högsta modulationsfrekvens i sidbandet och de kunna därför elimineras med ett relativt enkelt lågpasfilter på LF-sidan.

Det bör kanske påpekas att övre och undre sidband byter plats i en mottagares blandarsteg om oscillatorfrekvensen ligger högre än signalfrekvensen, vilket är det vanligaste i normala mottagare.

Hur förhåller sig nu en ESB-signal till brus och störningar i jämförelse med en AM-signal? En ESB-signal behöver bara hälften så stor bandbredd som motsvarande AM-signal med samma modulationsfrekvens. Vi skall alltså inte använda mer bandbredd än vad vår signaltyp erfordrar om vi skall kunna göra en ordentlig jämförelse mellan de båda systemen. Om vi skär ned en mottagares bandbredd till hälften reducerar vi bruseffekten med samma faktor. Denna bandbreddsreduktion minskar dock inte mottagarens förmåga att ta emot hela den tillgängliga sidbandseffekten från ESB-signalen. Det ser alltså ut som om vi skulle kunna ta emot hela ESB-signalen och höra bara hälften så mycket brus som när vi tar emot en ekvivalent AM-signal och använder samma förstärkning i mottagaren. Detta är absolut sant, varför vi skulle kunna notera en förbättring av signal-brusförhållandet med faktorn 2. Detta skulle tydligen ge ESB-systemet ett 12 dB (effektförhållande 16:1) bättre signal-brusförhållande än det ekvivalenta AM-systemet. På sätt och vis är detta sant när vi endast räknar i effekter men innan vi ger oss längre ut på den hala isen bör vi tänka efter hur en detektor behandlar de signaler den får från mellanfrekvensförstärkaren.

I föregående artikel fastslog vi att de båda sidbanden i vår idealiserade AM-signal vardera innehöll 25 % av bärvågseffekten men 50 % av bärvågsspänningen. I en idealiserad AM-mottagare känner detektorn *spänningen* hos insignalen — absolut inte effekten som sådan! Detektorn ger alltså en demodulerad signalspänning med toppvärdet 1 spänningseenhet om vi antar att varje sidband har toppvärdet $\frac{1}{2}$ enhet vid detektorn. Den demodulerade signa-

len i detta fall är vår modulationssignal, en 1000 p/s sinusvåg. Egenskaperna hos mottagarbrus är emellertid sådana att AM-mottagarens detektor ger bruseffekt i proportion till mellanfrekvensens bandbredd, vilken ju enligt förutsättningen är dubbelt så stor för AM-mottagning som för ESB.

Vi kan alltså säga att lågfrekvenssignalen från detektorn innehåller en signaleffektenhet och två bruseffektenheter när två sidband med totalt en halv effektenhet läggs på detektorn (brus- och signaleffektenheterna behöver givetvis inte vara av samma storleksordning).

För att man skall erhålla samma uteffekt från detektorn när endast ett sidband matas in på den (tillsammans med ett tillräckligt belopp av lokalt alstrad bärvåg med rätt frekvens) måste sidbandets spänning vara lika stor som den summan av spänningarna hos sidbanden i AM-fallet. Effekten i detta enkla sidband är lika med dubbla summan av effekterna hos sidbanden i den AM-signal som ger samma lågfrekvensseffekt från detektorn. Slutsatsen blir i ESB-fallet att vi får en enhet signaleffekt och en enhet bruseffekt för en enhet sidbandseffekt inmatad när vi kan skära ned bandbredden till hälften.

Vi behöver inte fundera länge för att inse att om vi behöver dubbelt så mycket ESB-effekt som dubbelt sidbandseffekt för att erhålla samma lågfrekvensuteffekt från en mottagare med hälften så stor bruseffekt vid mottagning av ESB som vid AM har vi faktiskt inte vunnit något i *signalbrusförhållande*. Men vi har inte förlorat något heller — vi måste dock ge tillbaks den förbättring på 3 dB (2 gånger i effekt räknat) vi nyss fann. Vi kan nu fastslå att *ESB kan ge en förbättring i signalstörningsförhållande på 9 dB jämfört med AM med samma toppvärde hos uteffekten*.

Det skadar dock inte att fundera litet till på vad för innebörd dessa 9 dB har — vi har i alla fall kommit fram till siffran genom att resonera under idealiserade förhållanden. För att undvika förvirring har vi bara tagit hänsyn till absolut nödvändiga fakta.

För amatören är förvirring i form av QRM oundvikligt när ideala förhållanden sällan råder på våra band under 30 Mc/s (på UK ligger det litet annorlunda till). Bruset i en bra kortvågsmottagare använd för våra lågfrekventa amatörband kan faktiskt försummas jämfört med alla andra störningar av natur-

ligt eller onaturligt ursprung. Vi bör alltså försöka reda ut hur en ESB-signal klarar sig under faktiska förhållanden på banden.

Impulsstörningar — knäppar och sprakanden — ger en utspänning från detektorn som är ganska proportionell mot mottagarens bandbredd. Vi kan alltså omedelbart säga att ESB-mottagning vid störningar av detta slag kommer att ge oss nära 3 dB förbättring i signalstörningsförhållande förutsatt att vi minskar ned bandbredden. Med inte alltför dåligt samvete stjälar vi alltså tillbaks de 3 dB som vi nyss motvilligt lämnade tillbaks och säger att *med störningar av impulstyp får vi nästan 12 dB förbättring med ESB jämfört med AM*.

En annan typ av störningar är den gamla vanliga — QRM från närbelägna stationer. Vi kan diskutera några olika fall och det första gäller en störande station som har avgjort lägre signalstyrka än den önskade stationen. Vid mottagning av AM interfererar hela den del av störsignalen som når detektorn med den önskade signalen och ger en beatton mellan de båda bärvågorna tillsammans med »aptjatter» orsakat av störsignalens sidband som interfererar med den relativt starka önskade bärvågen. Vi kan använda ett kristallfilter för att radera ut störsignalens bärvåg så att interferenstjuset försvinner, men det mesta av aptjattret står kvar (detta beror givetvis på i vilken grad mottagarens passband ändras när kristallfiltret kopplas in). I de flesta fall är emellertid interferenstjuset mellan de båda bärvågorna den största syndaren, så det lönar sig att försöka ta bort den störande bärvågen. Vid mottagning av en ESB-signal är chansen för QRM bara hälften så stor när vi kan använda hälften så stor bandbredd, men alla störsignaler som ligger inom det önskade bandet kommer att orsaka tjut och tjatter i proportion till deras styrkor. Kristallen kan användas för att ta bort störande bärvågor, men det är ungefär allt man kan göra. Fördelen med ESB-mottagning i detta fall är den att i genomsnitt kommer man bara att höra hälften så många heterodyner och det är ju alltid något.

Nästa fall är när den störande signalen är av ungefär samma styrka som den önskade. Om inte något görs för att eliminera den störande signalen innan den når detektorn kommer alla sidband som passerat mellanfrekven-

sen att demoduleras mot vardera bärvågen — vi får aptjatter dels från de önskade sidbanden som interfererar med den störande bärvågen, dels från de störande sidbanden som kombineras med den önskade bärvågen. Dessutom får vi ungefär lika stora belopp av nästan förstäligen tal från vardera signalen. Interferenstjuset mellan de båda bärvågorna är givetvis den starkaste signalen vi hör och den består av en grundton samt en serie av ganska starka övertoner genom hela LF-bandet. Om vi sedan lägger till litet QSB på båda signalerna kommer inte mycket att vara kvar av någondera. — Läget är förtvivlat och tyvärr ganska ofta förekommande. Om vi fasar ut den störande bärvågen med kristallfiltret blir situationen genast bättre, men det återstående aptjattret är givetvis besvärligare än i förra fallet. Vid mottagning av ESB under samma förhållanden ger en störande bärvåg en interferenston och de störande sidbanden ger aptjatter, men ingenting som är förstäligen (QRM i allmänhet mer tolerabelt om det är oförstäligen — man kan lättare hålla sin uppmärksamhet på den önskade signalen). Kristallfiltret kan eliminera interferenstjuset och bara aptjattret blir kvar. Chansen för QRM är återigen mindre — situationen liknar det första fallet men är kanske litet värre. När den önskade signalen är belägrad av fler än en störsignal kan givetvis bara en av de störande bärvågorna fasas bort, och de andra får tolereras tillsammans med aptjattret.

De återstående heterodynerna är dock avgjort mindre störande eftersom de inte distordas i detektorn. Vad som sedan är kvar är en fight på grundval av signalstyrka och uppfattbarhet. Uppfattbarheten hos en ESB-signal är avgjort av bästa slag.

När till slut den störande signalen är starkare än den önskade, är den enda förstäligen signalen den som är starkast när det gäller AM — situationen är den omvända mot i första fallet. Detta gäller åtminstone så länge störningens bärvåg inte fasas bort så att den inte når detektorn. Saken är dock inte klar för det — sidbanden med låg nivå hos störsignalen uppträder som aptjatter medan de starkare som i styrka ligger över den önskade signalens bärvåg tjänar som bärvågor av variabel frekvens mot vilka den önskade signalens bärvåg och sidband demoduleras. Resultatet blir naturligtvis visslingar, tjut och ovä-

sen och även med en mottagare av den allra högsta klass är det svårt att klara upp situationen. När den önskade, svagare signalen är ESB kan man ofta klara situationen genom att ta bort den störande bärvågen med kristallfiltret (en bra selectoject eller en Q-multiplier duger bra och är t o m bättre än ett kristallfilter av ordinär storlek i ett fall som detta). Det finns ju gränser för de underverk man kan göra men vi har i alla fall en chans att klara saken — någonstans i bakgrunden finns det faktiskt rent, uppfattbart tal utan distortion. Det enda tråkiga är att aptjattret är starkare men inte roligare!

I diskussionen ovan har vi antagit att mottagaren inte är överstyrd av signalerna och att de störande signalerna har bra kvalitet och frekvensstabilitet. Svårigheterna blir större när man råkar ut för ostabila, övermodulerade QRM av välkänt slag.

När en ESB-signal spelar störningens roll är den huvudsakliga effekten aptjatter om inte det störande sidbandet är så kraftigt att det väl överskrider den önskade signalens bärvåg. Mottagning av AM-signalen på ESB-vis förbättrar resultatet, men kan naturligtvis inte eliminera alla störningar.

Både laboratorieprov och erfarenhet på banden med ESB-utrustning visar att ESB-signaler är de mest QRM-säkra signaler man känner — de är också de som ger minst bekymmer såsom QRM.

Ibland hör man på banden påståendet att »ESB är mycket bredare än vanlig fone» — hur ligger det till med den saken? Jo, en AM-amatör använder sin mottagare med den automatiska förstärkningsregleringen påslagen och HF-förstärkningen fullt påvriden. När han lyssnar till en svag station i närheten av en ESB-signal är mottagaren verkligen »vidöppen». Frånvaron av AGC-spänning har höjt förstärkningen i HF- och MF-stegen så att mottagarens effektiva bandbredd kanske är 15 eller 20 kp/s i stället för den 3 kp/s vid 3 dB ned som angivits av tillverkaren. När ESB-signalen kommer igång kommer den naturligtvis att höras — den kommer in som »ett ton gråsten». ESB-signalens oregefbundna pulskaraktär spelar ett otrevligt spratt med AGC-systemet — det fungerar inte alls som vi vill. Hade störsignalen i stället varit en omodulerad bärvåg med samma toppvärde som ESB-signalen hade förhållandena blivit annorlunda — mottagarens AGC-spänning skulle öka till en viss nivå, resultatet blir minskad känslighet hos mottagaren. Mottagarens effektiva bandbredd skulle minskat och den störande signalen skulle kanske inte höras alls. Botemedlet mot ESB-störningar blir alltså: öka selektiviteten genom att koppla in kristallfiltret, slå av AGC och justera manuellt in HF-förstärkningen till lagom förstärkning. Bli inte förvånad över att finna att ESB-signalen inte är så bred som man trodde!

★ ★ ★

YLRV Certifikat

Gemensamt för alla tre nedan nämnda certifikat gäller att endast kontakter med licensierade kvinnliga amatörer godkännes. QSO med stationer som haft en kvinnlig second operator räknas alltså inte. Kontakterna måste ha ägt rum från samma QTH, dock tillåtes en förflyttning om den inte överstiger 25 miles (ca 40 km). Returporto måste bifogas ansökningsen. YLRV påtager sig inget ansvar för den händelse att korten skulle skadas eller gå förlorade i posten. YLRV:s tolkning av reglerna är slutgiltig.

WAC/YL

Det fordras kontakter med en YL-station i var och en av de sex världsdelarna. Ansökan skall adresseras: Opal Jones, W6CPA, WAC/

(—AFU) YL Custodian, Route 1, Box 180, Esparto, Calif., USA.

YL Century Certificate

Föringarna för detta certifikat är att man kan visa upp QSL från QSO med 100 olika kvinnliga amatörer. Tillägg utdelas från varje ytterligare 50-tal kvinnliga amatörer man har kontaktat. Sänd ansökan till: Katherine Johnson, W4SGD, YL—CC Custodian, Box 666, Fuquay Springs, N. C., USA.

WAS/YL

För att få detta certifikat fordras att man har haft QSO med en kvinnlig amatör i var och en av USA:s 48 delstater. Adressen är: Lou Littlefield, W1MCW, WAS/YL Custodian, 19 State Avenue, Cape Elisabeth, Maine, USA.

Räved.: SM5IQ Alf Lindgren, Östervägen 23/II, Solna

SM i Norrköping

är lyckligt överståndet utan att rävarna gick sönder och utan andra mankemang — i varje fall så vitt en deltagare kunde höra i sina lurar eller se på de perfekta arrangörernas städs välvilligt leende ansikten. Och inte regnade det heller. Se vidare tävlingskommitténs illustrerade redogörelse och den officiella prislisan nedan!

Ett hjärtligt tack till alla som gjorde SM 1956 till vad det blev och fy på Tryckfelmickel, som satte in fel svensk mästare i förra QTC:s press-stopp-nytt!

Medan du minns SM, skriv ner din uppfattning om skilda frekvenser, »MO», fyra rävar, oldboysklass etc. och skicka till räved. Detta kan bli synnerligen värdefullt för kommande tävlingar! Men gör det nu!

Eftersom jag under SM utövade psykisk press på deltagarna från Borås och Göteborg för att de ska åta sig räv-SM 1957, är det med nöje jag till rävspalten vidarebefordrar följande msg från den kanten.

—IQ

Rävnytt från Göteborg

Ett par av oss rävjägare besökte ett GSA-möte (Göteborgs Sändare Amatörer) i förra veckan och berättade om hur spännande, roligt o.s.v. det är med rävjakt och föreslog att man skulle komma på nästa jakt och följa med jägarna ut i terrängen. Men se, det slog inte alls an på Källar med bil och familj och allt vad det var. Under hot om blodvite tvingade vi då några små lyssnaramatörer att uppges sin adress, så att vi kan kalla dem till nästa jakt. Vi tänker inte tvinga någon att bli rävjägare, naturligtvis, men vi vet av erfarenhet att kommer dom på en jakt, så brukar dom fortsätta.

Jagandet i Götet har legat nere ett par år, men i våras visade det sig att intresset var i uppåtgående, och då det gäller att smida medan järnet är varmt, anordnades ett par jakter. Ett efter våra förhållanden så stort antal jägare som tio uppenbarade sig, och efter slutad jakt var den allmänna frågan: »När blir nästa jakt?», vilket ju var uppmuntrande för oss som arrangerade. Efter midsommar fortsatte vi med jagandet och strax före SM hade vi faktiskt ett par jakter i veckan.

Hittills har vi använt två eller tre små bat-

terisändare på 1 à 2 W, varför de av oss som kom till Norrköping var litet ovana vid de starkare sändarna där. Saxarna vi använder är ganska gammalmodiga såtillvida att ingen av oss har sidobestämning, i varje fall ingen som fungerar på avsett sätt (därav namnet »sidoförvirring»). —ARV har dock en transistor i st. f. slutrör i sin sax och —AZG jämte jag själv har experimenterat en del med ferritstavar utan att bli nöjda med känsligheten, men vi har ännu inte gett upp hoppet.

För hösten planerar vi först och främst en demonstrationsjakt för alla dem som ännu inte vet vad rävjakt är (skam till sågandes frågor de goda Göteborgarna faktiskt vad vi håller på med, men det skall inte få fortgå längre). Vidare skall det bli poängjakter, vadan vi skulle vara intresserade av ytterligare skrivelser i QTC angående rättvisa bedömningsmetoder.

Det har klankats en smula på att vi försummat »eftersnacket» och det är tyvärr riktigt, fast det delvis berott på att vi haft många sena kvällsjakter, och vi skall allt försöka bättra oss på den punkten.

Vi antar att det finns åtskilliga »hams» och andra i Göteborgstrakten som skulle vilja vara med och jaga, men som vi inte har någon kontakt med. Om dessa vill meddela sig med SM6ARV Veine Andersson, tel. 46 65 17, eller SM6BBJ Hans Elvhammar, tel. 15 48 56, så skall vi gärna sända uppgifter om våra jakter. Väl mött ute i naturen, alltså! —

73 de SM6BBJ

SM I RÄVJAKT 1956

Länge hade SRJ:s »Kung Affe» haft ett gott öga till Norrköpingsgänget vad beträffar SM. 1955 lyckades vi slinka ur hans garn, men då vi till 1956 inte hade mer undanflykter att komma med, var det lika bra att smälla till och få det ur världen. Sedan vi bestämt oss för Stavsjö, och Radioklubben helhjärtat lovat engagera sig för uppgiften, samt kommittén utsetts, kunde —IQ få sitt lugnande besked. Innan 1955 var utgången, var alla utrymmen beställda. Planer smiddes under våren, och i april företogs den första terrängrekognoseringen (som minsann inte blev den sista).

En del detaljer hade vi enats om redan då. 1) 4 rävar varav 3 skulle tagas; 2) korta banor; 3) inget tävlingsområde angivet; 4) olika frekvenser; 5) rävarna placeras så vitt möjligt runt omkring startplatsen samt 6) snabb presentation av tiderna under tävlingen.

I maj skickades inbjudan till QTC (avsedd för nr 7), i juni tiggarebrevet, och sedan tog vi semester utom —CNH, som litet då och då under hela året jobbade med rävsändarna. C:a 6 veckor före SM trummades kommittén ihop på nytt. Under följande period tillverkades kartor, programhäften, organisationsplaner etc. Den 16/8 ordnades ett prov-SM där hela organisationsapparaten drogs på. Startkort med fingerade tider delades ut till rävarna och

Till vänster: SM7AJD ger saxon en sista översyn före nattjakten, övervakad av NRK materialförvaltare R. Agesved. — IQ, —BLX, —AZB, —OW m. fl. lyssnar andäktigt till instruktionerna före starten. I mitten: »NRK utryckningsfordon» i beredskap. — AJD studerar förnöjt sin prissamling. — Startskottet har gått för nattetappen. Till höger: »—APJ talar till folket» från föreningshusets trappa. — SM5TO i full fart med prisutdelningen. Segrarlaget —YD, —IQ och —AKF är just framme.

sedan kollades UK-rapportering, sekretariatets resultatuträkning m. m. Tack vare detta prov klarade vi oss ifrån många tabbar som lätt kunnat ställa till trassel på SM.

En episod från förberedelserna:

En dag åkte hela kommittén ut till Stavsjö för att provjaga med rävviggar och allt. Då vi äntligen var framme visade det sig att ingen sax var med. Smått förb. åkte —APJ hem (6 mil) och hämtade sin sax men vid återkomsten fungerade den inte. De övriga tre låg sedan två timmar i skogen i hållande ösregn och pumpade MO på bandet. Under tiden sprang —APJ kors och tvärs genom terrängen för att medelst de väl tilltagna röstresurserna plocka in rävarna. Samtidigt pågick orientering och vid flera tillfällen stötte han ihop med orienteringslöpare. En av dessa, som inte mindre än tre gånger korsat —APJ:s väg, frågade om det pågick rävjakt. Då —APJ svarade att han endast var ute för att titta på omgivningarna, presenterade sig den andre som SM5XXX och sade att han hört att NRK skulle ordna SM i år och att han tänkt anmäla sig!!! Rävarna fick —APJ aldrig tag i på grund

av att ingen lagt sig på avtalad plats. Under hemresan flera timmar senare var alla genom-sura, mest Österström som satt i bara kalsipporna. Humöret var det emellertid inget fel på.

Omsider kom den stora dagen!

Det var strålande vackert väder, och fyllda av optimism åkte vi ut till Stavsjö. Sekretariatet upprättades i den trevliga gillestugan, som vi sedan disponerade under hela SM. Alla 20 funktionärerna anmälde sig punktligt. —DH kom ända från Jönköping och —BNS från Katrineholm. Tack kamrater! — På en timma var HQ klart och sedan anlände de tävlande i en jämn ström. Fem anmälda uteblevo men fem nya tillkom. Efter anmälan vidtog inspektion av förläggningen som, efter vad vi kunde se, godkändes av alla. 33 hade fått bäddade sängar och övriga förlades på madrasser direkt på golvet i föreningshuset. Alla som ville, kunde få lakan, men denna förmån utnyttjades endast av fem golvförlagda.

Efter middagen kl. 17.00 försvann var och en till sitt. I föreningshuset såldes en del batterier o. dyl. och den uppriggade kalibrerade

VFO:n utnyttjades flitigt. Vid det här laget hade rävarna stuckit med sina grejor och någon glömsk funktionär lämnat dörren till rävförrådet öppen. En deltagare, som tydligen älskade ensamheten, hade passat på att göra det trivsamt för sig där med madrass och allt. En liten lapp på huvudkudden räddade SM.

Kl. 20.25 samlades alla i sekretariatet där startkortet utdelades och —APJ gav goda råd. En stund senare uttalade han sitt »Var så god och gå!» från en punkt i närheten av sjön Skiren. Den syn som sedan utbredda sig för våra ögon gav faktiskt full valuta för vedermoderna före SM.

Tänk er att ni står en mörk vindstilla natt vid en liten skogssjö. Runt stränderna blänker ett 60-tal lampor. Då och då sveper en ljuskägla ut över vattnet. I den indirekta belysningen skymtar mörka silhuetter, som sakta svänger sina saxar fram och tillbaka. De blanka apparaterna ger gnistrande reflexer. Ingen säger något. Alla koncentrerar sig de första spännande minuterna. — Åtta minuter senare är alla borta och det är åter mörkt kring den lilla sjön.

Smått poetiska traskade vi tillbaka till HQ, där det var liv och rörelse. Nu hade kommittén gjort sitt för en stund, och en kopp kaffe smakade utmärkt. Under tiden kontrollerade —VK rävarna och —BHX höll dem via UK underrättade om resultatet.

Kl. 2213 meddelade räv —BDN att första sandpapperskortet lämnats in. En snabb koll med övriga rävar sade oss att SM7AJD var kvällens man. Kl. 2227 blev det ett glädjetjut i HQ då räv —BNS meddelade att SM5BKI (allas vår Knutte) var klar. 30 sek efter kom —YD, och sedan började UK:n spruta rapporter, varvid —FJ fick fullt schå med att föra upp resultaten på tablån.

Serveringspersonalen larmades att kaffet och smörgåsarna måste ner tidigare än bestämt. Snart var HQ ett enda surr av UK-rapporter och glada skratt från deltagare och funktionärer. Blixterna avlöste varandra i ett, då metervis med film exponerades. Smörgåsarna gick åt på ett par minuter, och efter en kvart var servitrisen på gränsen till nervöst sammanbrott. Då rävarna kom hem var det rent på kaffebordet, men en stund senare fick även de sitt, och vid tvåtiden var det tyst i HQ. —APJ med sina trogna satt emellertid kvar ytterligare en halvtimme och kollade kontrollkortet och rättade tablån.

Nu trodde vi alla att arbetet var slut för dan, men så blev det inte. En vaksam funktionär larmade ledningen och meddelade att det fattades två rävvutrustningar i förrådet. Detta var väl så penibelt, eftersom rävarna i vilseledande syfte skulle byta riggar till dagjakten och ackarna sättas på laddning under natten. En timma till gick. Kl 0330 vacklade sedan —FJ in till en tom säng i föreningshuset, och —APJ sjönk ihop i köket med en rävvigg i famnen, vaggad till sömns av putt-

rande ackar. Rummet på Alberga fick stå tomt, det kunde inte hjälpas.

Den 2 sept. började med en gråmulen himmel.

Först på benen var —APJ som sig bör, tätt följd av —FJ, med bländare 22 på båda ögonen, och rävarna. En språngfika och rävarna ut. HQ första uppgift blev att meddela —APJ, som befann sig vid räv —LR, att räv —DH inte kunde hitta antennerna. Då —LR var installerad sattes full fart mot —DH, men under tiden kom besked om att allt var OK. (Välsignade UK-apparater!)

En halvtimme senare kom beskedet »Klart för start!» varefter —APJ med väl avvärd världighet kunde skrida in på startplatsen. »Gå!» kom precis 0845 — ingen sprang. För att som —FJ sade »överlista listen hade rävarna vid dagjakten lagts efter samma system som på nattjakten, med undantag av att rävarna bytt platser. Om rävarna togs i rätt ordning var fågelvägen 6,5 km (vid nattjakten 3,5). I samband med starten kom det vackra vädret som sedan varade hela dan.

När alla kommit iväg kunde vi på nytt andas ut ett tag. Redan kl. 1025 kom den första rapporten från räv —BNS, som fick nöjet att ta emot etappsegraren. Det var —OW som visat framfötterna som så många gånger tidigare. Hans tid blev 1.23.30. Spänningen i HQ steg. Var höll våran Knutte hus? När nästa rapport kom bleknade lokalpatrioterna. Natt-etappsegraren —AJD hade tagit —BDN som sista räv med tiden 1.26.00. Nästa slag var att —YD gick i mål med 1.28.30 men VAR HÖLL VARAN KNUTTE HUS? Äntligen kom det efterlängtade: »—BKI i mål med 1.38.00». Obarmhärtigt upplyste tablån oss om att —AJD vunnit med —YD på andra plats och —BKI på tredje. Snufft, snufft! Sedan följde den vanliga rutinen. Trötta deltagare stappade in, anmälde sig, plåtades och stappade ut. En del som inte orkade fram till HQ välsignade telefonledningen som —FJ med svett och möda rullat ut 500 m. Tack vare denna kunde de trötta släpa sig direkt till förläggningen och därifrån anmäla sin hemkomst.

Vid ett tillfälle meddelade bortersta räven att två deltagare säckat ihop där och måste hämtas så skedde också, men vad hade dom där att göra? Hi. —LR rapporterade att även han hade en totalt uttröttad man som valt fel räv och gått en bana som blev c:a 11 km. Alla kom emellertid hem välbehållna och då festvåningen senare stormades märktes ingen trötthet. Därefter konsumerades kycklingen med vederbörlig andakt.

Tävlingarnas klimax

var utan tvekan prisutdelningen, som förrättades av SM5TO, civing. Mats Holmgren. Han överlämnade själv Philips hederspris, en NEFA-byggt nätbatteriapparat med UK, till segraren som även för andra gången erövrade —APF:s flotta vandringspris. Ytterligare 33 man och två kvinnor fick den gode —TO skaka hand med innan priserna var slut. Allas

vår —BLX, som med sin närvaro spritt gädje i lägret och med gott resultat deltagit i såväl natt- som dagjakten, drog lotterivinsten så väl att priset tillföll —APJ. När det därpå följande jublet lagt sig var det bara att skaka hand med varandra och tacka för trevlig samvaro.

En efter en rullade bilarna iväg. Vi som satt kvar konstaterade, icke utan vemod, att det hela gått över alldeles för fort. Vi ses igen!

SM5APJ, SM5FJ, Österström, SM5CNH.

Resultaten vid SM i rävjakst 1956

INDIVIDUELL TÄVLAN:

1. SM7AJD R. Engvall, Karlskrona, 2 t 38 m, —APF:s vandringspris för andra och sista gången, guldplakett, kristallvas. (NRK:s hederspris.)
2. SM5YD A. Carlsson, Stockholm, 2 t 55 m, silverplakett, bricka med orienteringsmotiv (Silvas hederspris.)
3. SM5BKI K. Nyman, Norrköping, 3 t. 04 m, bronsplakett, bricka med orienteringsmotiv (Silvas hederspris.)

BÄSTE JUNIOR:

SM5BZR T. Jansson, Stockholm, 4 t. 31 m, tennpokal, (LÄKEROLS hederspris.)

LAGTÄVLAN:

1. Stockholm: A. Carlsson, B. Lindell, A. Lindgren, 18 rävar, 10 t 5 m, vandringspris (—BEO:s pokal från 1953), guldjetong och glasvas till varje man.
2. Nässjö: B. Larsson, G. Wall, L. Strandberg, 18 rävar, 11 t 59 m, silverjetong till varje man.
3. Västerås: K. Leuchovius, S. Kjellgren, T. Gustavsson, 18 rävar, 13 t. 40 m, bronsjetong till varje man.

★

6 RÄVAR:

1. SM7AJD R. Engvall, Karlskrona, 2.38.00, Philips portabel nätbatteriapparat med UK. (Philips hederspris.)
2. SM5YD A. Carlsson, Stockholm, 2.55.00, Stavsjökannon (Stavsjö Bruks hederspris.)
3. SM5BKI K. Nyman, Norrköping, 3.04.00, JL-skala (Lagercrantz.)
4. SM5OW K. Leuchovius, Västerås, 3.17.00, Mikrofon för bandspelare (ELFA).
5. A. Johansson, Norrköping, 3.24.30, Elrakhyvel Braun S 50 (SM5UI).
6. SM5AKF B. Lindell, Stockholm, 3.31.30, Instrument RF, bandkabel (Palmblad).
7. SM6BY B. Larsson, Nässjö, 3.33.00, Sändarspoler DSL-14 17-28 (Elfa).
8. SM5IQ A. Lindgren, Stockholm, 3.39.00, Eldkråka (Stavsjö Bruk).
9. SM7—2650 G. Wall, Nässjö, 3.48.00, Instrument RF, 807 (Palmblad).
10. SM5ATZ L. Granel, Stockholm, 4.17.00, Thermos (Ö. Eneby järnaffär).
11. SM7QY G. Ekström, Karlskrona, 4.24.30, Kondensator HFBD 65 E (Lagercrantz).
12. SM5BZR T. Jansson, Stockholm, 4.31.30, 832, G2S9, GD4 (Standard Radio).
13. SM7APO L. Strandberg, Nässjö, 4.38.30, Ax 9903, HF-drossel (Lagercrantz).
14. S. Holmgren, Stockholm, 4.49.00, Instrument DC, 807 (Palmblad).
15. SM5GQ R. Sagnell, Stockholm, 4.52.30, Ficklampa ACCU-LUX (Radiomagasinet Norrköping).
16. SM6BCP C. Sundström, Göteborg, 4.58.00, Ax 9903, HF-drossel (Lagercrantz).
17. SM5DQ T. Törnkvist, Stockholm, 4.59.00, Kondensator MCD 140M (Lagercrantz).
18. SM6BJB H. Elvhammar, Göteborg, 5.03.00, 6146, 5763, Bud-ratt (Lagercrantz).
19. G. Ekman, Nässjö, 5.06.30, 807, 6L6G, EM71, 6V6 (Standard Radio).
20. S. Kjellgren, Västerås, 5.10.30, UTC CG19 (Lagercrantz).

21. SM5XP T. Gustavsson, Västerås, 5.12.30, VR75, 6J7GT, EM85, 6AK6 (Standard Radio).
22. SM5CRD L. Andersson, Stockholm, 5.23.00, Sändarspole 2A Turret (Lagercrantz).
23. SM6ARV V. Andersson, Göteborg, 5.24.30, 832, G2S9, GD4 (Standard Radio).
24. SM6CLE L. Gustavsson, Göteborg, 5.52.30, 832, G2S9, GD4 (Standard Radio).

5 RÄVAR

25. H. Englund, Arboga, 3.44.30, Kondensator 0,5 μ F 2000V 2 st (Lagercrantz).
26. SM5DB G. Säll, Stockholm, 4.14.00, Sändarspoler DCL/T40, ECL/ES0 (Elfa).
27. SM5JJ A. Åkesson, Arboga, 4.20.30, Kondensator MC 75S, spole 80JCL (Lagercrantz).
28. O. Hallén, Arboga, 4.24.00, VR75, 6J7GT, EM85, 6AK6 (Standard Radio).
29. SM7AVA I. Svensson, Karlskrona, 4.25.30, 807, 6L6G, EM71, 6V6 (Standard Radio).
30. SM5ADI G. Rosén, Stockholm, 4.31.00, 807, 1625, 5Z3 (Standard Radio).
31. SM6UG P. E. Karlsson, Borås, 4.50.00, 832, G2S9, GD4 (Standard Radio).
32. SM7—1037 E. Pettersson, Tyringe, 4.50.00, 832, G2S9, GD4 (Standard Radio).
33. J. Sjöström, Stockholm, 5.01.30, TV-antenn (Elfa).
34. SM5AIU B. Axén, Stockholm, 5.09.00, 1625, 1625, 5Z3 (Standard Radio).

4 RÄVAR

35. SM6ANC L. Larsson, Göteborg, 3.23.00.
36. G. Larsson, Karlskrona, 3.28.30.
37. L. Andersson, Arboga, 3.54.30.
38. R. Johansson, Västerås, 3.57.00.
39. H. Öst, Norrköping, 4.02.30.
40. SM5—2122 K. Gustavsson, Norrköping, 4.04.00.
41. L. Bergman, Arboga, 4.52.30.
42. SM5II R. Stening, Stockholm, 4.53.30.

3 RÄVAR

43. E. Olsson, Västerås, 2.38.00.
44. R. Alm, Skaraborg, 2.53.00.
45. F. Fransson, Skaraborg, 2.55.30.
46. SM6AZB S. Nordgren, Borås, 3.43.00.
47. SM5ADG L. Engvall, Karlskrona, 4.00.00.
48. SM5BLX A. M. Olsson, A. Lindström, Stockholm 4.17.30
49. L. Svensson, Norrköping, 5.30.30.

2 RÄVAR

50. B. Malmkvist, Stockholm, 1.36.30.
51. SM5AVF B. Westerlund, Norrköping, 2.21.00.
52. B. Nord, Linköping, 4.04.30.

1 RÄV

53. S. Johansson, Borås, 1.13.30.

RSGB

meddelar att de har höjt avgifterna för sina diplom från 2 sh. 6 d. till 7 sh. För den som vill sända svarskuponger i stället är antalet 21 st. Höjningen trädde i kraft den 1 september.

WACE

Den 1 juli 1956 har distriktsindelningen i Chile ändrats och med anledning därav har reglerna för WACE måst ändras. Ändringen i distriktsindelningen innebär att det kommer att finnas tio distrikt, CE1 — CEØ. CE1 — CE7 är praktiskt taget oförändrade, provinsen Magallanes och Tierra del Fuego har prefixet CE8, chilenska stationer i Antarktis har prefixet CE9, medan CEØ är reserverat för Easter Island.

De nya reglerna för WACE innebär att det fordras QSO med 8 av de 10 distrikten.

Ansökningar om WACE kan förmedlas av SSA, varvid expeditonsavgiften 1:— bör bifogas.

SM5AFU

T2FD, en folded dipole med små dimensioner

Av SM5BKT Per Udenius, Kolsvagatan 2 A, Köping

I det följande ämnar jag beskriva en typ av folded dipoleantenn, som enligt min mening är alldeles för bra för att spela en så obetydlig roll inom amatörradion.

Icke någon som jag haft förbindelse med har använt sig av denna antenn. Försök ha emellertid visat att antennen fungerar väl så bra som de nästan överallt förekommande zepp- och longwireantennerna.

Efter forskande i gamla årgångar av CQ fann jag i nov.-numret 1951 av denna tidskrift något om en »Terminated Folded Dipole», vilket fängade mitt intresse. Orsakerna till detta var att

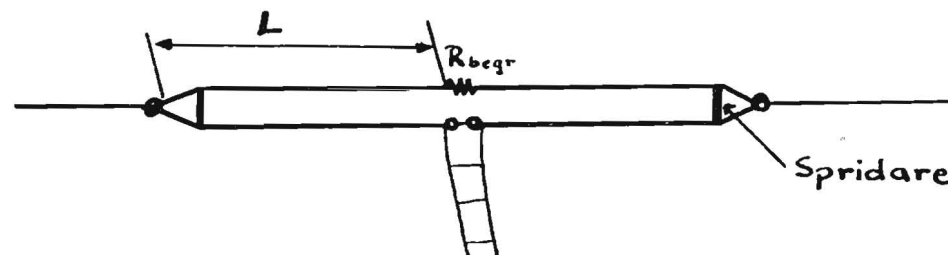
- a) Antennen kunde användas på flera amatörförband
- b) Små dimensioner
- c) Antennen kan användas utan särskild avstämningssanordning
- d) Endast en hög fästpunkt erfordras vid uppsättningen.

Beträffande c) kan nämnas att en enkel link runt spolen i slutstegets anodkrets är tillräckligt. För ex. 14 Mp/s-bandet räcker en 3-varvs link och för 7—3.5 Mp/s-bandet en 6-varvs. (Gäller för 600 ohms matarledning).

Antennen består av två parallella trådar med matning på mitten av den ena tråden; på mitten av den andra tråden är ett motstånd lika med matarledningens impedans inskjutet. Avståndet mellan trådarna är $\frac{3000}{f(\text{kp/s})}$ meter, och

längden av varje tråd $\frac{50000}{f(\text{kp/s})}$ meter, räknat

från antennändan till motståndet resp. matarledningen.

En antenn som beräknats för 7 Mp/s-bandet fungerar väl på 7—14—21—28 Mp/s-bandet.

Motståndet skall tåla en effekt lika med 35 % av den till slutsteget tillförda, och resistansen skall som förut nämnts vara lika med matarledningens impedans.

Antennen arbetar bäst om den gives 20—30 graders vinkel mot jordytan. Den kan sålunda med fördel fästas med sin ena ände i en takås eller dylikt, och den andra änden 2—3 m över marken. För att antennen skall fungera tillfredsställande på flera band måste begränsningsmotståndet vara av »non-inductive»-typ. I annat fall blir matningen besvärlig och någon form av avstämningssanordning måste tillgripas.

Beträffande begränsningsmotståndets värde är detta ej kritiskt. För 600 ohms matarledningsimpedans duger värden mellan 550—650 ohm, och för 300 ohms matarledningsimpedans ett 300—400 ohms motstånd.

Antennen har provats i Europatrafik på 3.5 och 7 Mp/s-bandet och jämförd med en 20 m zepp har en ökning av signalstyrkan *alltid* uppnåtts. I en del fall med ända upp till 2 S-enheter. På 14 Mp/s-bandet har jag ej haft tillfälle prova i önskvärd utsträckning. Hitills utförda prov visa emellertid att även här fungerar antennen godtagbart. På grund av dess rundstrålade karaktär är den dock ej särskilt lämpad såsom speciell DX-antenn. För detta ändamål är det på sin plats med något slag av riktad antenn.

För B-cert.-innehavare med huvudsakligen 3.5—7 Mp/s-trafik skulle jag vilja beteckna antennen som nära nog idealisk på grund av dess enkla konstruktion och det mycket enkla handhavandet.

Aktivitetstesten

Resultat från septemberomgången: —7ZN 91 poäng, —5BDQ 79, —5BRT 73, —5VL 70, —4NK 69, —5IT 61, —7YO 58, —5UU 57, —5MN 56, —5BPI 49, —5CDI 37, —3WB 35, —4BIU 35, —5FJ 35, —7ANB 31, —7CIH 30, —4KF 26, —5BXW 25, —7PQ 25, —5ANW 24, —5CHH 17, —6APH 16, —4PG.

Fin omgång med livligt deltagande och goda konds. Omkring 760 mm och 14 grader varmt.

Kommentarer:

—5CDI: »Är nu lycklig innehavare av xtal-konverter som går fb. Har även trimmat upp tx:en och beamen, varför resultaten genast blivit bättre. Jag kunde tyvärr inte köra hela testkvällen, pga TVI, så jag missade en hel del lokalqso, sri. Gick även miste om —3WB os —4KF, men det kanske beror på att bröderna är okunniga om min qrg, som härmed tillkännagives: 144,13 Mc. Beträffande condx här, så verkade de vara bäst i riktning SM4, både —KF och —NK var RST 599 här vid flera tillfällen under kvällen. Hoppas vi får qso allesammans nästa test, boys!»

—4BIU: »En kul och mystisk test. Kul i det avseendet att kondsen, särskilt mot Stockholm, var fina. Men trots detta nil stockholmsqso, trots att jag hörde —4NK ligga och ge flera stns 599 och själv fick 599 från —5BDQ i Kärsta. Det kan omöjligt vara så stor skillnad i Sthlms-stns kvalitet jämfört med —BDQ:s, så att mina sigs ej går att uppfatta i Sthlm. En samvetsfråga till alla Sthlms-stns: lyssnar ni eller sänder ni någon gång häråt? Rikta in antennerna på Örebro och kalla någon gång och lyssna sen på 144,62 så ska det nog bli ett qso.

Men det fanns ett glädjeämne till, och det var ingen mindre än —3WB i Gävle, som brakade in S8—9 stundtals här, och jag fick därmed min första SM3:ö. Hpe höra Dej ofta, Sven!»

—5FJ: »Det var kraftig qsb på sista testen. Kanske det kommande ovädrat orsakade detta. Konds dock bättre än i augusti.»

—5UU: »Vi kan lugnt kalla denna test en glädjande tilldragelse jämfört med de tvenne sista, jag avser den nordiska och EDR-testen, då konds var bottendåliga och antennutrustningen dysur i det disiga vädret. Men ännu finns det väl mången stockholmsamatör, som borde kunna deltaga och öka livaktigheten på bandet. Fick mitt första qso med —VL sedan

han flyttat till Linköping, det var väldigt roligt, OM.»

—5ANW: »Antennen var under testen en 5-elements Yagi wide-spaced, som jag fått låna av —5BPI/—5IT. 72 ohms kabeln (bandtyp), som förut var installerad för dipolen, anpassades till 5-elementaren med en 0,49 m lång 150 ohms bandkabel, vilken således tjänstgjorde som 1/4-vågstransformator. Detta gick över förväntan. Både —5VL och —7ZN hördes, varav jag körde qso med —VL och sedermera även —5MN. För övrigt var ju poängskörden ej så stor, men alla barn i början. Körde förstas ej för fullt, vilket resulterade i ledsamma miner på en del håll. Detta ber jag om ursäkt för. Trevligt var det emellertid. Väl mött igen!»

—7ZN: »Denna omgång var riktigt trevlig med många stns igång. Qsb var dock besvärlig på signalerna norrifrån. Jag hörde —5BXW för första gången och kallade honom många gånger men nil svar. Så då borde man haft qro 500 W för att tränga igenom qrm:et i Sthlm. Körde här som vanligt med 75 W. Även —5IT hördes vid ett tillfälle.»

—7YO: »Ännu en test avverkad i hållande regn! Det är förunderligt, att just på de viktiga tisdagarna här mestadels har varit regn, men conds relativt goda mot Skåne hela kvällen. Mot SM5 var det slut vid 23-tiden, så det var tydligen i grevens tid jag körde —5MN. Hörde —5BDQ ropa —7ZN vid 2230-tiden för att sedan helt försvinna.»

—5CHH: »Hörde verkligen inte herrarna nere i Linköping och Norrköping ett enda litet pip på 144,50? —MN, —VL och —FJ var S8—9 här. —5BXW och —5CZA i Bromma var tydligen strängt sysselsatta på andra frekvenser under kvällen, för jag lyckades ej få qso med dom trots ihärdiga ansträngningar under hela kvällen. Jag väntar på leverans av antennotor, så jag hade bara »världens enklaste rotary beam» att ta till under testen.»

—5BRT: »För min del blev denna test misslyckad trots de goda konditioner. Detta berodde på att jag inte har möjlighet att köra under pågående TV-sändning och sålunda ej kunde starta förrän kl. 2120. Det var dock nära en fullträff, men SM7 jagade väl DL och OZ den sista halvtimmen. Särskilt glädjande var SM3WB:s kraftiga sigs, de enda som hörts från SM3 på mycket länge. Jag hoppas,

att flera SM3:or, och varför inte SM2:or, skall följa hans exempel.»

—6APH: »Körde bl. a. med —7ANL i Häl-singborg. Reidar är gammal lumparkompis, så vi hade mycket att prata om. Han körde —7AHT:s stn men han hoppas komma igång med en egen så småningom. Kl. 2230—45 hörde jag —7CYH oxo Häl-singborg med RS 57/6. Som synes av längden på dessa qso:n, så gick jag inte in för själva testen, och det var bara —7ZN förmodar jag, som deltog i tävlingen av de stns jag körde, men jag hade ändå behållning av en lyckad kväll med hyggliga konds. För tillfället är jag tämligen qrt sedan jag lämnat Halmstad, men jag hoppas komma igång från Göteborg någon gång i november.»

—5BPI: »Fb conds främst i nordvästlig riktning, foniqso med —4NK för första gången och rprt 59 i bägge riktningarna. —4BIU hördes vid 23-tiden med 349, men omöjligt få igenom mina sigs tydligen. Som fin avslutning på testkvällen noterades i loggen ett qso med —3WB i Gävle. Ett försök kvällen innan att öppna en kontakt med Gävle gav besked om att Sven hördes 559 här och att lite QRO hos mej + lite justeringar hos —WB nog var allt som fattades innan kontakt skulle nås. Grattis till framgången —WB och väl mött igen på 144 Mc även mellan testerna. Nästa steg i utvecklingen av min 144 Mc-rig är en ny converter med ECC 84 men det förutsätter att någon vänlig själ skänker mig en BC 348 och följaktligen dröjer det. Det vore f. ö. ganska gott om rapporter inflöte över hörda men ej körda stns under testerna så att man får lite bättre uppfattning om både den egna rxens uppsagningsförmåga och signalernas räckvidd. Nyfikenheten just nu sträcker sig till att få veta om —7ZN och —7YO hört mej ngn gång under senaste testerna. QRG 144,31!»

—7CIH: »Condsen var inte de allra bästa, men aktiviteten var glädjande nog bättre än vanligt.»

—4NK: »En omgång med nästan bara S9-sigs. Enda undantaget var —7ZN med S6. Råkade tydligen befinna mig i ena änden av ett litet område med ovanligt fina conds. SM5:orna hördes, hur jag än vred beamen. Nya bekantskaper —3WB och —5CDI. —3WB förorsakade en liten panikung på bandet, då han dök upp där omkring kl 2245.»

—7ANB: »Hade bespetsat mig på att höra något från SM5 men nil, tyvärr. Hörde annars av —7YO, att han hade kört några SM5-stns, men här nere (Karlskrona) var som sagt inga hörbara. Conds för övrigt tämligen dåliga efter vad jag kunde förstå.»

—5BDQ: »En trevlig testkväll. Roligt att kondsen var så bra, att det gick att få fram hyfsade signaler för en gångs skull på vy lång tid. Synd bara att förhållandena inte var lika bra nere i södra delarna av landet oxo. Hörde inte några signaler längre söderut än —7ZN. Men för övrigt ufb sigs överlag. Konstigt att inte fler SM4:or var igång. Hörde —4PG men det gick inte att lura honom till ett qso denna

gång, tyvärr. Han var inte så stark, abt 449, då han körde med —4BIU. —5AAD deltog men något qso blev det inte och vad jag kan förstå, så lade Du av Edvin? Kanske lite grann för tidigt! Starkaste signalerna här: —4NK, —4KF, —5MN, —5VL. SM3WB var oxo mycket stabil här nere. Roligt Sven, Du har öppnat en ny väg mot SM3-landet! Hädanefter kan vi kanske få höra fler sigs från SM3. Och som Du kanske märkte, fanns det en hel del, som hörde Dig här nere. När Du fixat Din rx, så kammar Du säkert in massor av sigs! Det sjunger på sista versen nu på I 8! Muck den 10/9!»

—4KF: »Konds mot Stockholm jättebra. —5BDQ hördes exempelvis S5, när min 12-el beam var riktad mot —NK, d. v. s. c:a 90 grader från riktningen oss emellan.»

—7PQ: »Konds ganska bra men med en del qsb. Hade, som loggbladet visar (sätt ut avstånden nästa gång OM, tackar! —MN), 7 stns vilka kom in här ufb — även själv fick jag fina rprts. Ja, som sagt, nu har även jag kommit igång på 144. Qth är Fjälkinge och stn en 6J6 xtal-konverter plus BC-312 samt en 5-el rotary Yagi och som tx 6J6—5763—832—829B, 80 watt och qrg 144,90. Så till sist en önskan om ännu mer aktivitet på 144.»

SM4-aktivitet

—NK skriver:

»Från mitt distrikt är inte ngt nytt att berätta utom att jag hört av —PG, att —4BTF är att vänta på 144. Han har kanske redan kommit igång. Qrg skulle vara 144,288 och antennen en 12 el beam. Ska bli roligt att få qso med honom. För övrigt har det varit lite si och så med lokaltrafiken en tid nu pga att de flesta varit qrt.

Sedan nu —3WB kommit igång, är det kanske hopp om ökad aktivitet i SM3, och det är ju på tiden, att de upptäcker bandets möjligheter.»

Klart Nyköping—Björneborg!

Rapport från —5BRT:

»Den 10/9 hördes OH1SM på 144,15 Mc. Efter ett intensivt ropande fick jag slutligen svar. Han var då 449 här och gav 349 tillbaka. I Stockholm var han starkare och gav —5AY 569. Jag tycker denne finländare är värd en särskild eloge med tanke på den fina station han fått igång i Björneborg. OH-stationerna har som bekant nästan ingen UK-utrustning tillgänglig inom landet! För mig betydde detta qso ett nytt land, varigenom hela Norden (SM, OH, LA, OZ) avverkats.»

Grattis boys! Avstånden till Björneborg förefaller vara 415 respektive 325 km. För —3AST i Sundsvall och —3WB i Gävle bör OH1SM bli ett kärkommet dx (ung 250 km).

SM3 Gävle

—3WB skriver:

»Nu så här efteråt har jag på känn att det satt ett okänt antal dussin 144 Mc-hams och

var rätt förbannade när kl var 24 i gånatt. Det blev bara 7 QSO debutkvällen, av den anledningen att jag inte hade riktigt klart för mig det där med månadstesterna.

—CZA skrev på ett kort något om tisdagstesten men först när kl var 2230 började jag bläddra i gamla QTC och fann tävlingsregler. Dessförinnan hade jag redan beslutat mig för att slakta ON4BZ-convertern då jag hittills bara hört Gästriklands alla bilar och däremellan BC-programmet på den. Innan det nya schemat var konstruerat slog jag i alla fall i desperation ett CQ och fann till min glädje att jag hörde —NK. Jag unnar honom gärna den första kontakten, för det var ju nere hos honom vi slipade av de grövsta skönhetsfelen under 5 timmar.

Nävel, sedan visade det sig att jag hörde en hel del och med bra signalstyrkor. Hade jag varit helt säker om att jag haft någon chans i testen hade jag givetvis inte långsnackat om surströmming med —NK utan gått in för att svara alla dem som ropade mig. Men till nästa gång lovar jag att bättra mig. Vi får väl också säga att nu har jag kommit till 144 för att stanna.

Åstögerejorna är inte ändrade på något sätt. Likriktaren borde göras om då spänningen faller 150 volt vid nycklingen. Beamen är en kopia av den s.k. Åstöbeamen med ELFA-beslag. På en skorsten intill sitter en fältstyrkemeter i en tätad smörgåssak. Bra sak, för det ger bättre uteffekt och QQE06/40 rodnar ej som den gärna ville annars.

Mottagaren ska nog ändras. Förefaller som man behöver en beatkontroll och en HF-volym. Convertern vet jag ju inte mycket om ännu, men jag forskar i skrifterna efter något bättre.

Från Jämtland kan jag tala om att —AKM kör regelbundet med —AGX i Järpen. Han har f n den ordinarie Åstöbeamen på sin balkong. Bör väl snart vara klar för att vrida beamen söderöver.»

Debatthörnan

SM5BXW har ordet:

»Det poängsystem, som vi nu tillämpar, är utan tvivel bättre än det vi använde förra året. En sak som jag dock tycker är direkt orättvis är distriktstilläggen. En som har sitt qth i Malmö t ex har mycket svårt att tillgodogöra sig detta poänglägg, medan en som bor i mellansverige inte har några större problem att skaffa sig några extra poäng. För rättvisans skull bort med distriktstilläggen!

En annan sak, hur ligger det till med 70 cm bandet? Innan den nya poängräkningen kom tillstånd, värderas ett qso på 70 cm bandet fem gånger så högt som på 2 m. Gäller denna bestämmelse fortfarande? Många anser inte 70 cm aktuellt, men hur vore det om vi aktualiserade det litet. Jag föreslår en bandmultiplier, det skulle, om bara några kom igång, tvinga andra att följa deras exempel.

Om inga välmotiverade protester riktas mot detta förslag, föreslår jag, att det genomförs vid årsskiftet.»

OK, Janne, innan jag låter frågan gå vidare, vill jag nämna, att —7AED i våras i ett personligt brev framhöll som sin åsikt att vi fr o m årsskiftet oreserverat borde gå in för Region I:s testregler. Därjämte kan tilläggas, att dessa regler för 1957 i huvudsak kommer att likna de nuvarande (se QTC nr 1/56), dock kommer bl a avståndszonerna att ändras något. I detalj kan jag dock inte redogöra för de nya reglerna, förrän jag erhållit en kopia därav från DL3FM.

Fina konds i början av september

—7ZN meddelar:

»Konds har varit bra här 1—3 september. Den 2/9 kördes följande stns: OZ7KM, SM6APH, SM7BYZ, OZ1JR, SM7NN, SM7BAE, SM7BJ, OZ9AC, SM7BE, SM5BRT och OZ9HN, samtliga på foni samt LA1KB på cw. Det är länge sen konds var så bra här. Roligt så länge det varade!»

Grattis, Ingvar!

TVI

Flera av UK-bröderna klagar bitterligen över att TV hindrar dem från att delta första timmen i tisdagstesterna, och de föreslår ändrade tider för aktivitetstesten. Vi kan väl antingen korta ner tiden till kl 21—24 SNT eller också ta en uppsittarkväll kl. 21—01. Vad sägs?

Frekvensförteckningar

Nedanstående förteckningar har —5BXW och —7BTT hjälpt mig med. Vi har inriktat oss på att få med i första hand alla som verkligen är aktiva och som kan beräknas vara anträffbara på tisdagar och fredagar. Har vi glömt någon, anhålles redan nu om överseende härmed. SM2—3—4 kommer i nästa nummer.

SM5 Stor-Stockholm

SM5BXW	144,09	SM5AOL	144,48
CDI	144,13	BEW	144,48
IT	144,21	CHH	144,50
NO	144,25	OC	144,58
BPH	144,28	BYS	144,58
BPI	144,31	AAD	144,61
BXW	144,35	ANW	144,70
AY	144,36	CUC	144,80
ABX	144,37	CZA	144,82
UU	144,41	BDQ	144,83
FS	144,43	AKI	144,91

SM5 Landsorten

SM5FJ	Norrköping	144,16
MN	Linköping	144,16
XP	Västerås	144,24
VL	Linköping	144,26
BRT	Nyköping	144,54
OD	Enköping	144,65
BFM	Atvidaberg	144,70
BQZ	Motala	144,73
BGQ	Rinna (Mjölby)	144,87

SM6

SM6APH	Göteborg	144,30
ANR	Göteborg	144,42
BTT	Göteborg	144,50

SM7	Lund	144,18
SM7BOR	Nybro	144,20
BYB	Karlskrona	144,25
AVA	Malmö	144,27
NN	Karlskrona	144,39
ANB	Växjö	144,45
QW	Jönköping	144,47
BKG	Växjö	144,52
AML	Osby	144,58
CPG	Malmö	144,60
BYZ	Hälsingborg	144,63
CYH	Ljungby	144,67
BRH	Värnamo	144,68
ZN	Lund	144,72
BE	Hälsingborg	144,73
AHT	Malmö	144,73
BJ	Malmö	144,74
BLR	Malmö	144,74
BAE	Djursö	144,80
XV	Hälsingborg	144,83
BZX	Malmö	144,83
ADJ	Furulund	144,84
BJR	Hälsingborg	144,91
ZY	Kalmar	144,91
YO	Kalmar	144,92
PQ	Fjällinge	144,92
BIP	Kallinge	144,92
QY	Karlskrona	144,92
RP	Landskrona	144,93
BB	Perstorp	145,01
XU	Lund	145,03
GC	Karlshamn	145,08
CJH	Karlshamn	145,26
BCX	Malmö	145,44

WASM 144

—7BTT, som mellan varven på Chalmers varit praktikant på SAAB i Linköping denna

sommar, har hjälpt mig att korrigera ställningen i WASM 144. Så här tror vi det ska se ut:

Fem distrikt

—4NK, —4LB, —4BIU, —5AY, —5FJ, —5BDQ, —5VL, —5MN.

Fyra distrikt

—7XV, —6ANR, —4PG, —5IT, —7BTT, —7ZN, —5BRT, —5XP, —5UU, —5OD, —7BYB.

Hur många län har Du kört på 144?

Om intresse finns för saken, ska vi gärna upprätta en tabell över antalet körda län. Troligen är —7ZN värst i landet med 17 län, nämligen A, B, C, D, E, F, G, H, K, L, M, N, O, S, T, U och W.

WAE 144

Uppgift infordras från dx-hajarna om avverkade länder. —6ANR leder troligen före —7BE.

144 Mc-sked Irland—Sverige

Sked har förmodligen, då detta läses, körts mellan EI2W och ytterligare en EI-stn samt SM6ANR den 10—15 sept. Om resultatet är i skrivande stund ingenting känt. —MN

Isolationssteg

Ofta träffar man på följande när någon amatör beskriver sin sändare: Jo, du förstår, efter oscillatoren har jag en buffer i klass A som isolationssteg, och sedan kommer en dubb-lare...

Ja, är det alltid så säkert att ett sådant där steg går i klass A? Två villkor skall vara uppfyllda för att ett steg skall gå i klass A. Det först är, att arbetspunkten skall ligga mitt på den dynamiska karakteristikkens raka del, och det andra är, att utstyrringen är så liten, att varken anodströmmens negativa eller positiva delar blir deformerade. Blir anodströmmen noll eller drivs gallret positivt, kan man inte kalla steget för ett klass A-steg längre.

De flesta oscillatorer, t. ex. Clapposcillatorn, lämnar som regel 10 till 15 volt ut. Följer nu ett rör sådant som 6SJ7, så brukar gallerförspanningen vara ca 3 volt. Läger man nu på en signal på maximalt 3 volt (toppvärde), så är allt frid och fröjd, och steget är ett klass A-steg. Men kopplar man sin oscillator direkt till detta isolationssteg, så händer det tråkiga saker. Antag att oscillatoren lämnar 13 volt (en fullt normal siffra). Till gallret på 6SJ7:an går en kondensator på 100 pF, och gallret har en gallerlänka till jord på kanske 100 kohm. Eftersom gallret går positivt i förhållande till katoden, vid vilken gallerförspanningen förutsättes ordnad på det vanliga sättet med ett avkopplat katodmotstånd, inträder en likriktning, och gallrets medelpotential drivs negativt 10 volt i förhållande till jord lika med

skillnaden mellan växelspanningens toppvärde och spänningsfallet över katodmotståndet. Gallrets medelpotential i förhållande till katoden blir lika med växelspanningens toppvärde. Denna gallerförspanning är större än rörets ströppänning, d. v. s. röret arbetar så jämte-ligen precis i klass C.

Man bör inte låta ett efterföljande steg belasta oscillatoren genom att oscillatoren måste lämna effekt till detta. Vi ville undvika detta genom att välja ett rör i klass A. Det efterföljande röret fick för stor signal i förhållande till sitt gallerutrymme. Man kan bota sjukan på två lätt insedda sätt. Man kan välja ett rör med större gallerutrymme, vilket som regel betyder lägre branthet, eller man kan lägga en (lämpligen) kapacitiv spänningsdelare, över oscillatorns utgång. Man kontrollerar, att isolationssteget inte drar gallerström genom att man länkar in en mA-meter i serie med gallerlänkan på jordsidan.

En oscillator är fullgod först när man inte genom någon yttre manöver kan rubba dess frekvens, t. ex. genom att stämma ett efterföljande stegs anodkrets genom resonans. En katodföljare är inte nödvändigtvis ett bra isolationssteg, där existerar en till flera pF upp-gående kapacitans från katoden till gallret. Då är en pentod bättre. Man behöver inte köra detta rör i precis klass A geno matt ligga med för lågfrekvensen lämpliga arbetspunkten, utan man kan välja en högre negativ galleramplitud innan gallret går positivt i förhållande till katoden, så blir röret en bättre dubblare på köpet. Arne Pramberg, SM5IF

DIVERSE

Hopplöckat av SM5AHK och SM5AFU

The Maritime Mobile Amateur Radio Club

Medlemmarna i denna klubb indelas i aktiva, passiva och hedersmedlemmar.

Medlemskap som aktiv medlem kan beviljas radioamatörer som kör /MM. Ansökan om medlemskap skall innehålla följande uppgifter: namn, anropssignal, fartygets anropssignal, hemadress, rederiets adress, fartygets namn, kort beskrivning av den sökandes station samt uppgift om fartygets reguljära trade. Dessutom skall om möjligt bifogas sökandens QSL-kort. Inträdesavgiften är fem dollar, vilket inkluderar medlemsavgift för det första året. Årsavgiften är två dollar.

För att bli passiv medlem fordras att man har kontaktat 30 /MM-stationer. Kontakterna får inte ha ägt rum på markvägen. För passiva medlemmar är medlemskapet fritt.

Till hedersmedlem kan den väljas som föreslagits av en aktiv medlem och godkänns av nio andra aktiva medlemmar. För hedersmedlemmar utgår ingen avgift.

Klubben har f.n. c:a hundra aktiva medlemmar, alla amerikaner. Antalet passiva medlemmar är c:a 120, varav endast sex européer. Ende skandinav är OZ5BB. Bland hedersmedlemmarna, vilka uppgår till ett tiotal, märks W2ZXM/MM, kapten Carlsen från Flying Enterprise.

Ansökningar om medlemskap skall adresseras till klubbens sekreterare W3OB, John G. McKinley, 1317 Orangewood Avenue, Pittsburgh 16, Pa., USA, vilken även lämnar alla upplysningar om klubben.

S6S

Spojeni se Sesti Světadily
(»Worked Six Continents»)

Den tjeckiska amatörorganisationen utdelar ett diplom som kan liknas vid WAC men som tilldelas alla amatörer som medelst QSL kan bevisa att de haft tvåvägs förbindelse med amatörer i alla sex världsdelarna på ett visst band. Utdelas separat för CW och fone, på 3,5; 7; 14 och 21 Mc/s. För varje band erhålles en stickers att klistra fast på diplommet.

Diplomet som erhålles kostnadsfritt (dock hör det till god sedvänja att alltid medsända returporto vid ansökan om diplom) är numrerat.

Ansökan och QSL sändes till: Central Radio-club, Praha 1. P.O. Box 69, Czechoslovakia.

WAZ

Följande kan kanske vara till glädje för de som sakna zon 19 för WAZ.

Stationer i »oblasten» Khabarovsk ha anrop som börja på: UAØF-, UAØKF- och UAØKG-. »Oblasten» Primorsky har UAØL-, UAØKK- och Yakutsk UAØKQ-.

Det är även bekant att UAØKJA finns i zon 19.

WAVKCA

Worked All VK Call Areas utdelas av WIA. Detta diplom kan erhållas av den som har kontaktat 21 australiska amatörer fördelade på de olika territorierna i Australien enligt nedanstående förteckning.

Ansökan skall sändas till Awards Manager, WIA, Box 2611W, GPO, Melbourne, Australien. Över de 21 kontakterna skall upprättas en lista innehållande följande uppgifter: datum och klockslag för QSO:t, A1 eller A3, band, rapport samt signal och QTH (Territory) för motstationen. Ett lämpligt antal svars kuponger till returporto skall bifogas.

Territory	Call Area	Antal	QSL
1 Australiska Antarktis	VK1	1	
2 Cocos Island			
3 Heard Island			
4 Macquarie Island			
5 Capital Territory	VK2	3	
6 Lord Howe Island			
7 New South Wales			
8 Victoria	VK3	3	
9 Queensland	VK4	3	
10 Thursday Island			
11 Willis Island			
12 South Australia	VK5	3	
13 Western Australia	VK6	3	
14 Flinders Island	VK7	3	
15 King Island			
16 Tasmanien			
17 Northern Territory	VK5	1	
18 Admiralty Islands	VK9	1	
19 Bougainville Island			
20 New Britain			
21 New Guinea			
22 New Ireland			
23 Norfolk Island			
24 Papua Territory			

För de Call Areas från vilka det fordras tre QSL, kan dessa vara från vilket eller vilka som helst av de däri ingående territorierna.

Tjeckiska UK-rekord

I nr 1/56 av den tjeckiska klubbtidningen »Amatérské Radio» återfinnes nedanstående tabell utvisande de tjeckiska distansrekorden på UK-området. Det kan kanske vara av intresse för QTC:s läsare att se hur långt våra vänner i OK-land hunnit.

50 Mc:	OK1FF, Praha—FA8IH, Alger	1800 km	3/6	1948
86 Mc:	OK1KUR, Klinovec u Jáchymova—OK3DG, Javorina	378 km	21/8	1955
144 Mc:	OK1VR, Jested u Liberce—HB1IV, Rigi u Luzernu	630 km	4/9	1955
220 Mc:	OK1KRC, Kokrhác-Krkno—OK3DG, Inovec	286	5/7	1953
420 Mc:	OK1KRC, Klinovec u Jáchymova—SP5KAB, Králický Sněžník	278 km	19/6	1955
1215 Mc:	OK1KAX, Cerná hora—Krkno—OK1KRC, Klinovec u Jáchymova	200 km	5/9	1954
2300 Mc:	OK2KBR, Brno—OK2KBA, Brno	0,5 km	25/6	1955

WBE

utdelas av RSGB. Det fordras QSO med en station i det brittiska imperiet i var och en av de fem världsdelarna. Nord- och Sydamerika räknas i detta fall som en världsdel.

Certifikatet utdelas för enbart cw eller enbart foni. Lägsta tillåta rapport är RS(T) 33(8). Såväl förkrigs- som efterkrigs QSO:n räknas.

RSGB tar en avgift av 2 sh. 6 d. eller tio svars kuponger. Man skaffar lämpligen en check på detta belopp i en bank, det ställer sig billigare än att köpa svars kuponger.

RSGB fordrar av sökanden en egenhändigt undertecknad försäkran av följande lydelse:

»I certify that I have not exceeded my licensed power in effecting the contacts upon which my claim for WBE is based.

Ort och datum
Namn och signal»

Denna försäkran skall skrivas på ett särskilt papper, då den skall sändas med den av SSA upprättade ansökningen till RSGB.

SSA har fullmakt att granska QSL-korten för WBE. Skicka därför samtliga handlingar till SSA Diploma Manager, Stockholm 4. Bifoga också SSA:s expeditionsavgift kr. 1:—, lämpligen i form av frimärken.

FÄRGKOD

Om Du hittar färgmärkta dioder kan kanske nedanstående vara till nytta.

Färgerna ger samma siffror som på vanliga motstånd, alltså:

Svart	0
Brun	1
Röd	2
Orange	3
Gul	4
Grön	5
Blå	6
Violett	7
Grå	8
Vit	9

Färgerna sitter alltid på katodsidan och man räknar utifrån och inåt glaskolven.

Ex: OA50 har ytterfärgerna grön (5) och färgen närmast glaskolven svart (0); OA61 har ytterfärgen blå (6) och innerfärgen brun (1).

—CRD

ZON 19 OCH 23

OK1MB, som känner till det mesta av vad som sker på amatörbanden, meddelar att följande stationer äro aktiva från zon 19:

UAØKKB, Vladivostok,

UAØFR, Petropavlovsk, Kamtchatka,

UAØFL, Jakutsk och

UAØFJ, Alexandrovsk, Sachalin.

Dessutom har några SM-stans haft QSO med UAØKJA (14 mc) som bör befinna sig i zon 19.

I Tannu Tuva (zon 23) finnas UAØKTI och UAØKTU men den senare har ännu ej (5/9) avhört.

Enligt en UB5-stn återfinnes även UAØKTB i Tannu Tuva.

Beda OK1MB, förutspår snar aktivitet från zon 23 av en C9-stn i Mongoliet.

—AHK

SILENT KEY

SM3CWB, Lennart Skoglund i Gävle har omkommit
genom trafikolycka.

DL 3.

QSL

Under juli månad har bl. a. distribuerats QSL från följande stationer: (Lägg märke till att endast »nykomlingar» publiceras).

CE3CB	MP4QAL/B
CP3CD	PZ1AH
EA6AM	PZ1AI
EA6AU	TI6AL
EA6AW	UG6AN
FG7XA	VK1EG
FG7XB	VP3HAG
HC1JO	W1FAX/KW6
HE9LAB	ZP2P
HP1JF	ZB2T
HZ1HZ	ZD3BFC
KG4AO	ZD4BQ
M1B	ZP9AY
MP4BBZ	4S7WM

Augusti:

BV1US	ON4FU/LX
HK5ER	VP6GT
I1BRN/M1	VP6LN
I1FP/M1	VP6PJ
KP4TIN	VP9DB
LU4ZV	VQ5GC
LU9ZB	VR2AS
LU9ZT	W5YAX/VE8

Kort till YA6GAL ha kommit i retur från ARRL (Unlis).

Ett hjärtligt tack till alla som buntar korten prefixvis. Sorteringen på byrån tar då mycket kortare tid i anspråk. Jag hoppas att Ni alla vill hjälpa mig med den detaljen även i fortsättningen. Är det dessutom någon som har sysselsättningsproblem vid något tillfälle är jag tacksam för hjälp med QSL-jobbet.

73 de —AHK

Några synpunkter på Cascodeconvertrar för VHF

Av SM4XL, Sune Bäckström, Brevlåda 3800, Saresgatan, Borlänge

Undertecknad har blivit ombedd (av en VHF-amatör!!) att skriva litet om »hur och varför?» beträffande cascode-hf-steg i konverterar o. dyl. och skall därför försöka med ett något förenklat resonemang i saken.

Första frågan är väl: varför trioder, och hur? Jo, pentoder får högre brus än trioder; och pentoderna har vidare högre brus i pentodkoppling, än om de triodkopplas genom sammankoppling av anod och skärmgaller. Orsaken är bl. a., att s. k. strömfördelningsbrus

STYRKKRISTALLER,

OBS! Fabriksnya, tolerans $\pm 0.01\%$,
100 kc/s 24:— nto.
3500 kc/s 16:— nto.
200 kc/s 16:— nto.

Eftersom surplus-kristaller visat sig vara synnerligen opålitliga, komma vi i fortsättningen endast att försälja Kinsekisha Company's kristaller.

UNIVERSALINSTRUMENT

TK-50, pris 39:50 nto.

6AG7

endast nya, fredstillverkade rör, ej surplus, pris brutto 16:—.

AR-3 AMATÖRMOTTAGARE,

HEATH COMPANY, pris nto. 240:—, leverans från lager. Vid förskotts betalning och 3 månaders leveranstid pris nto. kronor 225:—.

VIDEO - produkter

Andra Långgatan 10, Göteborg C
Tel. 24 79 55, 24 92 22

VIGDA

SM5BOC
SM5BOY

Om denna ingångstriod är katodjordad, gallerjordad eller anodjordad (= cathode follower) inverkar ej så mycket på bruset. Men den bör ej följas av en pentod; ty om bredbandsförstärkning önskades, skulle man »få ut» så liten nytta av den pentoden, att flera än en pentod skulle behövas, och då bleve hela converterns brusegenskaper bestämda av enbart dessa pentoder. Alltså bör även 2:dra steget vara en triod. Sedan, men ej förr, bör andra rör följa.

Då varje triod kunde kopplas på 3 sätt (se ovan), kan två trioder ge $3 \cdot 3 = 9$ möjligheter. Enligt Wallman blir den bästa av de nio möjligheterna just den, som har katodjordad triod + gallerjordad triod. Där har vi cascode-kopplingen!

Det katodjordade (1:sta) steget skall neutraliseras, även om ej självsvängningsrisken skulle påkalla det, ty eljest ökas bruset genom att högfrekvens går kapacitivt igenom rörets inre kapacitans till nästa steg. Neutraliseringen hindrar även koppling i motsatt riktning och undertrycker alltså utstrålningen av oscillatorfrekvens från blandarsteget. Steget får normalt en ganska hög utgångsimpedans, men denna belastas mycket hårt av det gallerjordade (2:dra) stegets låga ingångsimpedans; man får först några tusen ohm, som »shuntas ned» av ett par hundra ohm! Denna hårda belastning ger en hög stabilitet utan att någon försämring av brusegenskaperna uppstår; detta är utmärkande för cascoden.

Det sistnämnda ser vid första påseende underligt ut och skall därför granskas. Om det första stegets branthet kallas S_1 och det andra stegets S_2 , kan man bevisa, att hela cascoden, dvs. de två trioderna tillsammans, blir *likvärdig med en pentod med brantheten* $= S_1$ *ur spänningsförstärkningssynpunkt*, men det är fortfarande triod-egenskaper ur brussynpunkt. Spänningsförstärkningen skulle alltså vara oberoende av S_2 . Det gallerjordade (2:dra) steget ingångsimpedans blir $= 1/S_2$, och det katodjordade (1:sta) stegets förstärkning blir S_1/S_2 . Om S_2 är hög, kan tydligen S_1/S_2 bli mindre än 1, dvs. förstärkning sker då ej i första steget men desto mer i andra steget!

Detta visar, att även fastän cascodens totala spänningsförstärkning är oberoende av S_2 , bör man likväl ha ett högt värde på S_2 (ett brant rör), ty det förbättrar föregående stegs (ingångsstegets) stabilitet m. m. Men att köpa

6J4 för en cascodes skull torde vara att gå onödigt långt!

Ingångsstegets katodimpedans verkar motkopplande på både signalerna och bruset; förstärkningen sjunker, och bandbredden minskar. Ordentlig hf-mässig jordning av ingångsstegets katod är alltså viktig.

Någon liten förbättring i brusegenskaperna kan erhållas, om ingångskretsen stämmer något lägre än det mottagna bandets mittfrekvens. Men man bör ej driva detta för långt, så att olägenheter uppstår i övrigt. Avgjort viktigare för brusegenskaperna är att man ordnar rätt impedansanpassning från antenn till ingångssteg. — *Neutraliseringen* skall alltid ske på bandets mittfrekvens, även om ingången sidostämmer.

Totalt vinnes i en cascode alltså: 1) Brusegenskaper = det första stegets brusegenskaper (= triod). 2) Förstärkning = som för en pentod med samma branthet som ingångstrioden. 3) Stabilitet jämte motståndskraftighet mot diverse variationer m. m. = som för en pentod. 4) Mycket god isolering mellan antenn och blandare, då ju ett neutraliserat steg + ett gallerjordat steg följer på varandra.

»Ingångstriodens branthet» är vid fall av triodkopplad pentod att uppfatta såsom den *triodykopplade* pentodens branthet, alltså ej den härvidlag outnyttjade pentod-brantheten. När en pentod triodykopplas genom förbindning av anod + skärmgaller, stiger brantheten *ungefär* i förhållandet katodström/anodström, och bruset sjunker avsevärt. Brusminskningen har dubbel orsak, nämligen *dels* den höjda brantheten, *dels* förvandlingen till triod (bortfall av strömfördelningsbruset); det ger stor sammanlagd verkan.

Exempel: 6AK5 har som pentod en branthet av omkring 5 mA/V och brusar lika mycket som om det gällde »motståndsbros» från ett 2500 Ω motstånd — man säger, att »det ekvivalenta brusmotståndet» är 2500 Ω . Vid triodykoppling stiger brantheten i regel till 6—7 mA/V, och ekvivalenta brusmotståndet sjunker ned mot 400 Ω . 6AS6 ger ungefär samma resultat, varför den inre bromsgaller-katod-förbindningen, vilken finns i 6AK5 men ej i 6AS6, således är utan nämnvärd inverkan.

Om ett 6J4 är onödigt dyrt som 2:dra (gallerjordat) steg, är $\frac{1}{2}$ 6J6 precis lika gott. En

del tekniker menar, att man borde höja brantheten genom att parallellkoppla de två halvorna i 6J6. Undertecknad har rakt motsatt uppfattning, ty parallellkopplingen medför ökad kapacitans från katod direkt till anod i röret, varigenom man förstör hela resultatet av den ökade brantheten. $\frac{1}{2}$ 6J6 som gallerjordat steg, med en sektion, nämligen den med lägsta kapacitans från katod till anod, blir det enda riktiga, om nu 6J6 nödvändigt skall tillgripas här. Man jordförbinder mittstiftet + nr 1 + nr 5 + nr 6 tillsammans; man faktiskt ser direkt i sockeln, hur man får jordad skärm mellan katod (nr 7) och anod (nr 2), såsom ju också gallret skall verka här. Man kan komma ned i så låg inre rörkapacitans som 0,25 pF. — Ett triodkopplat 6AK5 som gallerjordat steg är omöjligt, när den inre förbindningen katod—bromsgaller här ökar i katod-anod-kapacitansen till över 3 pF inne i röret.

Numera finns det som bekant särskilda slags dubbeltrioder, som är avsedda för just cascodekoppling av de två systemen. Men även en så gammal dubbeltriod som 6SN7GT kan köras så, ehuru givetvis med sämre resultat än de moderna specialrören.

Ingångstrioden kan vid VHF neutraliseras på två sätt, *antingen* med en induktiv krets från anod till galler, stämd till resonans med inre rörkapacitansen (omkring 1 pF) och sålunda utgörande en spärrkrets med önskad »mot-fasning», *eller* med en kapacitiv spänningsdelare anod-katod, varifrån lämpligt avtappad högfrequens föres in i jordsidan av gallerkretsen. Se beskrivningarna i böcker och tidningar m. m. Märk, att den s. k. millereffekten i röret skenbart lägger en »osynlig» kapacitans parallellt med ingångskretsen, och vid induktiv neutralisering införes även en »osynlig» induktans skenbart i ingångskretsen, vilket kan inverka på dimensionering och trimning. Millereffektens inverkan bestäms bl.a. av förstärkningen, ovan omtalad som S_1/S_2 ; och det är en viss del av stegets galler-anod-kapacitans, som »reflekteras» till ingångskretsen; likaså »reflekteras» en viss del av eventuell neutraliseringsinduktans. Ett högt S_2 (ett brant gallerjordat steg) minskar en hel del den »osynliga» kapacitansen och ökar i viss mån den eventuella »osynliga» induktansen.

Behövs då något hf-steg alls? Ja; bl. a. är det viktigt att hålla bruset nere vid VHF. En

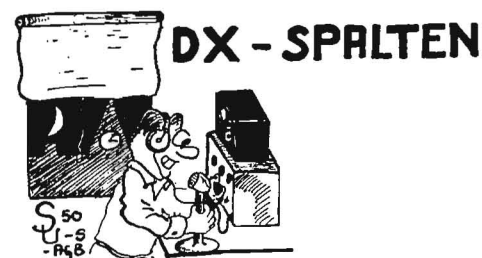
ensam 6J6 blandare är ungefär såsom 6AK5 hf-steg; att blanda i 6AK5 ger mera brus. God isolation mellan blandare och ingångar är också nödvändig. Hf-steg är mycket önskvärt. Cascoden är en bra sådan lösning. En annan synpunkt är emellertid *symmetrin* i en VHF-koppling, som också är viktig. Att bygga två cascoder och ställa upp dessa i push-pull är dock inte att anbefalla, enär bl. a. induktanserna mellan deras jordade galler ger för mycket motkoppling m. m. på VHF. Däremot synes det undertecknad, som om en »korsning» av cascoden och den push-pull-kopplade neutraliserade 6J6-convertern vore utförbar. Det skulle i så fall bli första ett katodjordat ingångssteg med ett push-pull-kopplat neutraliserat 6J6 och därefter sedan ett gallerjordat 12AT7 i push-pull-koppling, varefter en push-pull-kopplad 6J6 blandare, matad med en stabil oscillatorfrekvens från kristall + multipliceringssteg i lämpligt modernt utförande, skulle följa.

Viss del av brusstörningarna kan beräknas bli motverkad genom att push-pull-blandare används. Naturligtvis kan man inte »utbalansera» brus oberoende av signalerna i vanlig mening; men att den push-pull-kopplade convertern med 6J6 i hf-steg och blandare kan givas så goda brusegenskaper, att den tävlar väl så hårt med cascoden ibland, det bevisar ju praktiskt, att den är mycket bättre än en primitiv enkel blandare. Det ligger då till hands att pröva den ovannämnda »korsningen». Försöka duger!

Bör kretsarna avstämmas med kapacitanser eller enbart spolarna (bredbandigt)? På lägre frekvenser ligger ju saken så till, att man väljer t. ex. en viss kapacitans, så att reaktanserna i kretsen blir låga i jämförelse med ett högt yttre parallellmotstånd (belastning) till kretsen, varvid effektiva Q-värdet blir högt; kretsimpedanserna är i alla fall höga i förhållande till resistans i spole och ledningar. Men på VHF blir kretsimpedanserna så låga, att detta resonemang ej längre håller. Spolarna får låga induktanser, men resistanser i spolar och ledningar blir ej alls minskade i samma grad. Parallellkapacitansen i kretsarna tvingar till ännu mindre induktanser och förvärrar saken i st. f. att förbättra. Botemedlet blir att undvika alla induktansminskande parallellkapacitanser, så att spolarna ger resonans med strökapacitanserna och fortfarande behåller

godtagbara Q-värden. — Men som ett undantag kan man anse, att en ytterst liten vridkondensator må finnas i ingångskretsen för att ge möjlighet att topptrimma denna på svaga dx-signaler i trafiken.

Kretsen från ingångsstegets anod till det gallerjordade stegets katod måste alltid bli *mycket* bred p. g. a. den nämnda hårda »nedshuntningen». Trots att strökapacitanserna blir av storleksordningen omkring 10 pF i denna krets, blir dess bandbredd många tiotal Mc. Avstämning med vridkondensator är här direkt orimlig.

Har Du tänkt på vilken trevlig variant på ett vanligt, kanske litet enahanda, QSO den s. k. korsbandsförbindelsen är? Särskilt WAE-jägare lär väl någon gång ha tänkt sig möjligheten att helt eller delvis flytta över ett pågående QSO till ett lägre frekvensband. Försök nästa gång Du kör en europe (eller ett DX) på 20 meter att locka över honom till 40 eller helst 80 m, ev. efter att ni har bestämt sked, om saken inte går att ordna genast. Förutom att Du har chansen till en ny diplompoäng av något slag, har Du då även bidragit till ökat aktivitet på de lägre frekvenserna. För säkerhets skull vill vi bara påpeka att korsbands-QSO, dvs. vad som blir resultatet om bara Du själv flyttar ner till ett lägre frekvensband, är tillåtna utan inskränkningar i alla kombinationer utom i vissa tester. Du bör bara iakttaga de vanliga reglerna om angivande av egen och motstationens anropssignal, ev. med tillägg av exempelvis /80 för att ange för andra att Du eller Din moatje flyttat ner till 3,5 Mc/s.

På 80 meter

behöver man nödvändigtvis inte köra XE5AB/portable AC4 för att det skall vara värt att rapportera. Det går även bra med europeer av mindre allmänt slag, allra helst om de är på foni! Under sommarens lopp har SM4APZ i lugn och ro från sitt schack vid sjön Mjunn i Värmland loggat W1 — 4, VE, VO, PY, LU samt diverse ryssar såsom UA9CM, UC2AA och UO5FC. UO5FC är YL (mycket ung YL sade UA1BE) och heter Cila — hon är bara lic. för 5 watt input men klarar sig bra i kon-

kurrensen. SM5AQW loggade UC2KAB, UB5KEP och UP2PR som tre nya länder på bandet — på enkelt sidband kördes GC5ZC (2300) på Guernesey och GM3FSV på Shetlandsöarna.

Från 40 meter

rapporterar QTC:s utsände: 'svag till luguber bris, klart till oklart'... förlåt, nu tog vi fel rapport. Alltså:

På 40 meter

har SM5DX inte lyckats jäva det vi förut skrivit om honom — han kan nämligen på rak arm visa fram KZ5BE 0325, VP3VN 0350, UM8KAA 2030, UA9KQA 2300, UA9DT 1945, UI8KBA 2330, flera QSO med XW8AB (23—2330), UF6KAE, OY1R, VE1ZV/P utanför Labrador, FG7XD 0300, YI2DX 2000, SM8KV, UG6AN 2635 samt diverse W och PY. SM8TK (utanför Ostafrika) och SM8YF (nära VP4) har också ramlat in i Folkes logg. TI1PY har hörts och körts litet varstans — han lär dock inte vara i Costa Rica utan finns nog på närmare håll. Bland hörda calls hos 5DX kan nämnas OD5 och YK — detta är rara saker på 7 Mc/s! Som ny bidragsgivare till spalten välkomnar vi SM5AJU, Leif i Linköping. 5AJU kör med 30—40 watt, zepp 40 meter och W0WO samt en hembyggd nio rørs dubbel-super. Mellan midnatt och 0300 har loggats PY7ACJ, PY6HL, PY7AFK, CT2BO, W3WKX, W2PGU och W3HEC förutom div. europeer och U. Bl. dem som inte svarade återfinns OA3EE 0100, HH3DL 0200, YV3BH 0300, YI3AC 2300, CO8RM 0300, VQ4AQ, VQ4BD samt XW8AB 2100. På tal om XW8AB kan nämnas att hans XYL nyligen flög ned till Laos medförande bl. a. ett par tusen QSL — det bådar gott. SM7BAU har bidragit med ett FB brev — Pehr-Olof klagar över dåliga och likriktade condx men har trots allt loggat flera W, PY och LU samt KP4 och CT2BO. Österifrån har influtit UA9, UI8KBA och UM8KAA. UI8KBA opereras av UI8—8225 (Tolä) och UI8—8233 (Leplew) — de har båda gemensamt att gärna vilja ge rapporter som RST 348, men de skickar troget QSL. 7BAU skall bygga QRO snart med ett single TB4/1250 (450 W anodförlust — hi) med 1500 V anodspänning. SM5AQW har loggat UI8KBA, UA0AG, PY4 och 7, W, UG6AN, TF5TP och några UF6. Från Gunnar, SM7QY har kommit en massa FB info, på 7 Mc/s har han loggat UM8KAA och SM8KV.

På 20 meter

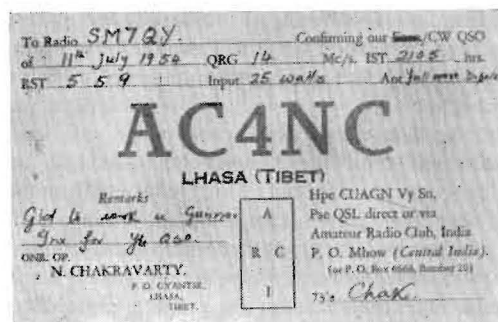
har 7QY morserat med HK3PC 0030, PZ1AN 0200, PX1EX 1600, VS1GV och VS1HC 1600, HZ1EL, VS2FB 1800, ZL och VK 18—2000, VQ1JO 1950, ZS2MI 1930, XW8AB 2100, CP3CA 2245, EL2S 2230, DL9CI/LX 2300, CE3ZO (ex-G6ZO), CR4AH och ZD9AE. Gunnar har också loggat ett antal icke namngivna UA0, UL7 etc. 7QY kör nu med pp 826 — de gamla RS391 har tröttnat på leken. SM4XL visar upp UB5AQ 1800. SM5CCE ordnade till tretal i ZB2 med ZB2T, ZB2V och ZB2R efter att ha jagat Gibraltar i

tre år — alla kördes samma vecka. Kjell har dessutom loggat FQ8AY 2015, ZS, ZE, VQ4, VS2CV 1545, YA1AA 1730 (vars QSL har anlänt redan — fb), UAQSB 1630, UH8KAA 1555, KR6SC, VU2RM 1645, YA1AM 1830 (QSL endast via RSGB) UL7CB 0540, div. JA, FO8AD 0625, ZL3IA 0500, W och VE i mängder (dock inte Montana, Nevada och North Dakota — hi). 5CCE har nu sânt in 100 kort för DXCC — congrats OB! SL5CB bemannad av Rolle SM5CXE och Ove, SM5CJE, har varit flitigt igång och deras lista upptar bl. a. YA1AA, UD6BM, UG6AB, OD5BO, många JA, 4S7EM, VU2AL och VU2RM, VS1GZ, VP9CE, KP4MV och KZ5KW, VQ8AG, FL8AB, VQ2IE och SW, ET2PA på fone, ZS1,5 och 6, KH6WW, KR6SC och VR2BQ. Rigg på SL5CB är en ART-13 med ca 150 watt och sex V-beamar. Mottagaren är en HRO. SM4ASX som är ex-SM4-2732 lyssnar flitigt — i Örebro har hörts VQ4ERR 1949, KG1FR 0730, OA1GO 1900, VK1RK 0750, VP2EZ 1950, TG9TU 0800, FB8BC 1800, TF2WDJ 2205 samt massor av W, särskilt W6.

SM7AOO berättar att sista kortet för WAS nu anlänt — vi gratulerar! Carl har dessutom loggat VS1GZ, VS1HA, VS2FB, PX1EX, UF6, UG6 och UD6, UO5, UN1, AP2RH, AP2U, 4S7, 3W8AA, ET3AF 1900, CX1, 2, 3, 4, 5 och 6, CP3CA, CP3CD, PZ1AH, PZ1AP, HK3PC och HK3TH, HH3DL, FG7XC, FP8AP, FY7YB, VP4, VP6, VP9, FM7WP, HP1EH och OA3EE. Enligt ryktet har SM7AVA kört bl a CR10AA, FU8AA och FL8AB — DX-red. är gröna i ansiktet av avund! SM6SA är nykomling på 14 Mc ESB fone — med en Central Electronics 20A exciter (PA-rör 6AG7) har han haft solida kontakter med bl. a. W2IVW 1810, W2BGY 1750, VQ4AQ 1910, AP2BP samt W5SVP i Louisiana. Detta visar om något ESB:s förträfflighet på DX-bandet — den som vill kan ju försöka göra om saken med en anod- och skärmgallermodulerad 6AG7 — hi. Enligt G6LX finns det 14 SM-stationer aktiva på ESB i alla distrikt — hör av er boys. På cw lyckades 5AQW logga VQ1JO — han var mycket svag de gånger han hördes och förorsakade inga slagsmål, flera av dem som ropade honom ropade tydligt blint eftersom de inte hörde hans svar.

På 15 meter

har SM4XL kört ZS5KA och W4MDB (17—1800). SM7QY har loggat ZD1FG 1925, KL7PIV 1100, VK 1100, KH6AYG 1650 och DL3AO/LX. SM4ASX har lyssnat på KH6AYG 0805, KH6BGF 0815, FF8AP 0815, KH6ZA 1230, VK1CZ 1235, KL7ALZ 1930, VQ4DT 2100, VK1GJ 0825 samt olika W, VE och PY. SM5AQW har fångat UA9CC, DU7SV, VS6CT, GC3HFE 1700 samt ett flertal W. SM5AFI i Uppsala kör med 70 watt och inomhusantenn — Olle har bland mycket annat fint loggat XW8AB.

För att visa läsarna hur ett AC4-QSL ser ut har vi lånat ett kort från SM7QY — vi hoppas det pryder upp spalten en smula.

10 meter

har varit öppet — SM4ASX har lyssnat till KC6AC 1210, W4, VE och 4X4.

QSL för VQ1JO skall gå via ZE3JO... FR7ZC är aktiv på eftermiddagen på 14070, QSL till Paul Ferrand, Trois Bassings-es-toi Bornes, Reunion... XW8AC, Lucien, är aktiv på fone 14100 varje dag 1100 SNT... KG6IG är på Bonin-öarna, vilket räknas tillsammans med KAØ, Iwo Jima. Han är aktiv 14050 12—1300 SNT på cw och fone 14240 0900—1100 SNT... FG7XC är mycket aktiv. QSL till Pierre Rainzet, Airport, Guadeloupe, French West Indies... VQ8CB på Chagos har gjort QRT... FB8YY kommer igång från Terre Adelie, vilket räknas som Antarktis... MP4QAI, Sheik Ali av Qatar kommer att sända QSL säger MP4QAP... VS5NN är förmodligen svart... legitima VS4 är BO, NW och BA... VK1IJ är aktiv från Macquarie... var det någon SM som körde XE4A?... W1FH har nu 268 länder... PY2CK blir förmodligen den tredje som får WAZ fone only... ersättningsländerna för WAE slutade att gälla den 1/6 1956 säger DL7AA, QSL från ersättningsländerna för QSO mellan 31/12 1951 och 31/5 1956 kommer att gälla t o m 31/5 1957... QSL till FY7YE via W5JLU... UAØKOÄ påstås vara i Tannu Tuva vilket vi betvivlar.

För dem som sänder QSL direkt är det bra att veta adressen:

ex-VK1AC VK3IB, Box 35, Dimboola, Victoria, Australia
VR3D: C H Freeman, c/o South Pacific Airlines, Honolulu, T. H.
XW8AC: Lucien, Box 87, Vientiane, Laos.
YA1AA: Via ARRL
ZD9AE: Via SARL
YVØAA: Via YV5AE

Red. tackar alla bidragsgivarna för fb brev och rapporter och hoppas att få lika många bidrag till nästa spalt!

FB DX önskar
SM5AQW & SM5ANY Inc.

ET3AF

Äntligen har det blivit en aktiv ham i Etiopien. Signalen ET3AF, som tillhör Gunnar, ex SM5AES, hörs ofta på 14 mc.

I brev omtalar Gunnar att han använder ground plane för 14 och 21 mc/s (samma pinne) och når strålande resultat med sina 35 W (Det syns fö på de QSL som kommer till SSA). Mottagningsanläggningen består av plockade delar — converter, mottagare, Q5-er och audio — men fungerar UFB.

Gunnar träffas de flesta morgnar på 14 mc/s (VFO) mellan 0330—0415 GMT och litet mer oregelbundet på 14 och 21 mc/s mellan 1500—1900 GMT alltefter condsen.

Ett 150-tal QSL är på väg till SSA för distribuering. (Tnx QSL, Gunnar). För de som ev. vill sända sina QSL direkt är adressen: Gunnar Ensjo, Imperial Ethiopian Air Force, Box 1636, Addis Abeba, Ethiopia.

—AHK

NYTT FRÅN 8TK

Äntligen en söndag i hamn, så nu kan man koppla av och samla ihop intrycken som hopat sig under resan se'n Landskrona i slutet på juni. Dessvärre så har det inte blivit så mycket av hamradio men efter all tidigare verksamhet inom denna hobby kan det ju vara trevligt med lite omväxling. Den ende som sysslar med radio och har någorlunda hum om ämnet är undertecknad och därför blir det just inte mycket sagt om detta oss emellan här ombord, men vid de tillfällen jag är igång på ham-bandet tar man skadan igen.

Jag tänker ej heller komma med några reseskildringsintryck i större format utan lägger huvudvikten på just kontakter SM8-övriga hams världen runt. Beträffande ham-QSO så har det just inte varit så överväldigande många. Största tiden har disponerats av div. göromål med redovisningar, listor och annat som i regel hör det här jobbet till. Dessutom är båten ny och det gör det litet svårare att komma underfund med hur allt skall skötas, eftersom inget finns tidigare till vägledning. That's that.

Sen vi lämnade Landskrona i slutet på juni, har följande hamnar besökts: Hamburg—Bremen — Antwerpen — Rotterdam — Port Said — Suezkanalen—Port Sudan—Assab (Eritrea)—Massawa (Eritrea)—Aden—Mombasa—Tanga (Tanganyika) och så slutligen Dar-es-Salaam.

I Aden hade jag tänkt besöka VS9AD, men tyvärr fick vi då stanna ombord, hela besättningen. Likadant var det i Port Said. Ett dygn, hamnliggande räckte inte till för att få landgångstillstånd, vi låg också förtöjda till bojar. Hade vi haft kajplats hade måhända allt varit annorlunda. Det var också meningen att vi skulle besöka Djibouti, men där var strejk och då försvann möjligheten att träffa FL8AB, jag hörde honom förresten för ett par da'r sen, söder om Mombasa med RST 599 QSO UB5. Några personliga meetings med hams har inte blivit av, till största delen beroende på, att jag inte fick med mig någon Callbok. Den saken tänker jag reparera senare, då vi kommer över till Canada. QTH måste man ju ha reda på. Troligen hade det också gått lättare att arrangera en personlig träff om jag körde tfni, sri, f. n. endast CW. »CQ SM» brukar vara det mest förekommande anropet från mig.

Med anledning av SM8KV:s körning från Spetsbergen (som verkar vara ett allmänt förekommande samtalsämne har jag märkt på banden) har mina signaler verkat förbryllande för en hams, varför jag använder mig av SM8TK/MM. F. ö. måste jag poängtera att SM8 verkar vara totalt vilseledande, men med tillägget (MM sätter man anropet på plats. Tidigare har jag dragit upp saken för SSA, men SM8 är ju inte så ofta förekommande. Vi är väl max. 2—3 st. QRV för tillfället.

På onsdag avgår vi till Lourenco Marques, sedan Durban-Port Louis på Mauritius/VQ8—St. Vincent på Kap Verde-öarna—Montreal. Därefter blir det troligen Europa igen. Ev. försöker jag komma över en tx DX-100 (Heat Kit), den betingar ju ett pris av hälften av det i SM), och som den är »5 point TVI suppressed» enl. annons har den ju sitt värde när man någon gång anländer hem igen till SM. Om nu köpet blir av medför detta säkerligen en betydande ökning av aktiviteten i luften från SM8TK/MM. Till dess hör jag av mig ändå, mestadels på kvällarna mellan 16—24 gmt. QRG 7002, 7020 14044, 14040 och 21006, 21060 kc/s. Tonen är inte bra, men det hoppas jag fixa i VE/W.

QSO rapport: Från Nordsjön och Medelhavet wkd mni SMs på 3,5, 7 o. 14 Mc.

Resa Landskrona—Hamburg: SM6B/V/E på 7 Mc.

Resa Hamburg—Bremen: LA2TF, SM6BWD och DJ1KE på 7 Mc.

Resa Bremen—Antwerpen: SM6BWD, SM7AVB, SM5DX på 7 Mc. —5OF och —7BGX ej att förglömma.

Södra Eng. Kanalen: DJ2RE, 3V8AD, SL3AG, 14 Mc.

Biskaya: ZE2JH 579, SM5WI 589, —5BTI 589, —5BUT 589, 14 Mc.

Utanför Portugal: SM6BWE 579, —7VIP 589, —7AVA 598, (det stämmer, sri Ivar), —5BCE 58/99, —5AHK 58/99 (stark bakton s6) (sri Kurt).

Gibraltar: OH3UQ 579, G3GZJ 579, 9S4BS 579, DM2FGQ 579, GW3BOA 579, (nu dök SM-stns upp) SM3ATY 599, SM3QJ 589, LU8FBH 588 (old opr på Oporto Radio i CT1).

Medelhavet: SM7AUO 579, SM8YF 579 (QTH östra Medelhavet, eget var västra do.), VE2DR 569.

Dessutom ett långt chat med SM5BTI med infos fr. livet i Sthlm. —TI var vy strong, abt. 40—60 dB över S9, men så har han ju oxo en FB Veebeam mot —ZS och »half a gallon»-power. Fler SM wk. 14 Mc.

Röda Havet: UB5KBA 479, SM7JM 469, YU2LA 579, SM5WJ 589 (Ivar hade svårt att läsa mina sigs, för en gångs skull gick det bättre i andra riktningen) SM6AOU 579, m. fl. SM14 Mc.

Ind. Oceanen: G5ZK 579 14 Mc. SM7AIA 589, SM7AQK 579, W2LPE 57/89, SM7JM 57/89, JA1GW 589.

Av dessa —7AIA o. —7AQK på 21 Mc, res-ten 14 Mc.

Utanför Ostaf.: Bl. a.: SL5BO 589, SM5BAS 56/79 på 14 Mc. SM5DX 589 at 2110 GMT på 7 Mc, FB. SM5WM 579 7 Mc. TKS OB es OMs fr QSOs, jag slänger alltid ut ett »CQ SM», innan jag kör igång med QSO. Om condx är bd QSO SM (som alltså alltid har prioritet) kör jag dem som dyker upp på fq.

Hrd stns: Mni ZS, JA, VS1 o. 2, CR Macao på fone 21 MC, 599 (RSF) med 2 CR oprs vid miken. Utav QSOet att döma består Macao av flera öar, dessa bägge oprs bor på var sin ö.

(RST efter callet är rppt på deras sigs här ombord.)

Slut för denna gången, CUL Boys, 7,14,21

och 73
SM8TK/Frasse

Nytt från Australien

Jag fick häromdagen ett märkligt brev från vännen Ed Hagarty, VK4WH, och han hade mycket att berätta, som inte kommer så bra fram per etervåg. Den här gången räknade han upp en hel del svenska hams, som han haft kontakt med, däribland 4 treor, 14 femmor, 2 sjuor och en åtta, men samtidigt måste han beklaga, att han inte fått QSL från så värst många. Fy på er!

Well, Ed har varit ham sedan 1923, utom under kriget naturligtvis. Då ställdes apparaterna till krigsmaktens förfogande.

Han har sett sig om ganska väl i Australien, på Nya Guinea o.s.v. De senaste åtta åren har han varit bosatt i Townsville. Det är den längsta tiden han varit någonstades! Han fiskar rätt mycket utmed Queens-land-kusten bland annat på Stora Barriärrevet, d. v. s. när han inte sitter och nycklar. Ni skulle se hans senaste kort, en så här lång jättesvår-fisk, svart på ryggen, citrongul på magen och

blåd i ansiktet, krumbuktande genom rymden, och på vattenytan bland stänket en sådan där sportfiskelyxlustjakt, som en annan bara får se på film.

Ed berättar:

»Ifall du inte känner till stora Barriärrevet, så sträcker det sig 210 svenska mil utmed kusten av Queensland på ett avstånd från kusten av mellan 2½ och 8½ svenska mil. Korallrevets underbara färger och likaså fiskarnas måste helt enkelt ses för att man ska tro att det är sant. Livet i havet vid revet är högeligen brokigt och förunderligt. Fiskar av alla slag, alltifrån de små, små arterna till de oerhört stora. Deras former och färger är ibland rent fantastiska.

Korallerna är väldigt svåra att beskriva eftersom de förekommer i många former, i många pastellfärger och bildar havsträdgårdar av magnifik skönhet. Snäckor och musslor i lysande färger, sällsamt formade i rik variation från de mycket små kauri- (porslins-) snäckorna och till Giant Clams, de största musslorna i världen. Krabborna, somliga verkligt kufiska i form och färg, variation och storlek, är mycket intressanta. Jelly Fish i en mängd former och skapnader, somliga sticks och är farliga andra är helt harmlösa, men alla är spännande att se. Havssniglar, sjöstjärnor, Brittle Stars, Feather Stars, sjöborrar och hundratals andra former av marint liv. De flesta fiskarna är såsom nyfångade underbara i färgerna, men då de varit ur vattnet en stund och dött, börjar färgerna blekna.

Jag samlar på musslor och har en liten kollektion av de viktigaste sorterna. Om du är intresserad av Stora Barriärrevet så finns det flera böcker publicerade, och du kan få dem i någon bokhandel. »The Wonders of the Great Barrier Reef» av Roughly är en bok, som är värd att läsa, och ett par andra heter »The Romance of the Great Barrier Reef» och »Destination Barrier Reef». Jag vet inte om de är översatta ännu.»

Well, dr friends, det här blev ju lite naturvetenskap oppi radiotekniken, men vad gör det! Den gode Ed berättar vidare om Townsville (44.000 invånare), om landets produkter, om TV-möjligheterna och om sig själv. Han är supervisor (tillsyningsman, kontrollör?) vid flygradiostationen i Garbutt nära Townsville, där även Air Force är stationerat, så han pysslar med radio både borta och hemma. I staden finns en radioklubb med c:a 20 medlemmar där de flesta kommer till meeting en kväll varje månad. De visar vetenskapliga filmer ibland och har nog så 3vligt.

När Ed kör, håller han till på 14 och 21.

Ni som fått brev från Capstan (inte tobak utan Kapstaden), från Bangkok eller Lima eller någon annan svår avkrok, skriv och berätta för oss andra, det vore roligt, tycker

SM6TS

Amatörradio,

ny och helt omarbetad upplaga av Hans Eliaeson och Jan Kuno Möller, Bokförlaget Forum, Stockholm 1955, 260 sidor, 153 bilder, pris 19:50 häftad, 23:50 inbunden.

Den nya upplagan av Amatörradio har genomgått en kraftig omarbetning, en del av materialet i den första upplagan har blivit omodernt, och helt nya områden av radioamatörrelsen har pockat på representation.

Vid en genomläsning av boken måste man konstatera en ojämnhet i materialet, som dock kan bero på omständigheter, vilka finnas omnämnda i och efter förordet till den andra upplagan.

I de första kapitlen är ej mycket ändrat, men man märker en modernisering i kapitlet Radiorör och kristalldioder samt i kapitlet om kortvågsmottagare, där de moderna rören jämföras med de äldre och man finner synpunkter på bl. a. brus- och blandaregenskaper. Schemor på ett par mindre suprar avslutar kapitlet om mottagare. Man kunde ha önskat sig schemor på åtminstone en större konventionell super och eventuellt ett på en dubbel-super. Kapitlet om sändare är rätt traditionellt, och har endast utökats med ett schema på en 5-watts novissändare.

I kapitlet om modulering har tillfogats ett avsnitt om fas- och frekvensmodulering. Det ger en klar och lättläst genomgång av de ingalunda lättförklarade sammanhangen på detta område. Kapitlet om modulatorer behandlar bl. a. amplitudbegränsning och bandbreddsminskning, en NBFM- och en fasmodulator beskrivas, varav åtminstone den förra in-jagar förtroende och väcker igenkännandets glädje. I kapitlet Radiovågor och antenner bör ägnas en finläsning.

144 Mc behandlas med en fylld och vederhäftig presentation av en serie mottagare och sändare för detta band. Ett par antennkonstruktioner avslutar kapitlet, som är ett av de tekniskt tyngst vägande i boken.

Rävjakten har på de senaste åren utvecklats till något av en folksport bland radioamatörerna och jävar den gamla uppfattningen av radioamatören som en rödögd och tobaksrökt kronisk nattuggla. Man får följa en jakts faser, och återfinner en byggbeskrivning på en rävsax. En trevlig propaganda för en trevlig sport.

Ett flertal välkända radioamatörer ha bidragit med olika avsnitt i boken.

Det finns partier i denna bok som har fått stå kvar, som borde ha rensats ut. Dit hör en sändare med bandomkoppling på sid. 132, dels därför att konstruktionen ej är lyckad, dels därför att kopplingschemat innehåller felaktigheter, samt VFO-n på sid. 136—138. På sidorna 117 och 118 nämns dock både Clapp- och Teslaoscillatorerna. Man får hoppas, att förlaget när nästa upplaga förbereds, ger tid t i en ny grundlig översyn.

Typografin är god, bildmaterialet i stort sett

bra (ett par schemor borde ha förstorats) och priset moderat.

Boken kan icke sägas i första hand vända sig till nybörjarna, för dem är den av SSA utgivna Populär Amatörradio mera lämplig. Dock fyller boken ett stort behov i Sverige, där efterfrågan på en svensk amatörradio-handbok är mycket stort.

SM5IF Arne Pramberg

World Radio Handbok för Listeners 1956

Denna bok, som utkommer i år med sin tionde utökade upplaga, utgiven av O. Lund Johansen i Köpenhamn. Den har 167 sidor och kostar 8:50.

Boken ger kortvågsslyssnaren utförliga upplysningar om rundradiostationerna på kort-, mellan- och långvåg. Dessutom finnas uppgifter om TV- och FM-stationer. Den innehåller stationstabeller med uppgifter om frekvenser, sändningstider, effekter, paussignaler i notskrift m. m. En frekvenstabell underlättar identifieringen av en viss station.

I tabellform återfinns sådana saker som standardfrekvensstationer och anvisningar om när olika band kunna beräknas ge god mottagning, kartor och illustrationer bidra till det allmänt goda intrycket.

Vejen til sendetilladelsen, andra upplagan, utgiven 1955 av Eksprimenterende Danske Radioamatører, 160 sidor med ett stort antal schemor och illustrationer.

Boken är avsedd att i en volym ge det kunskapsstoff den blivande amatören måste kunna visa upp vid proven för sändarlicensen. Den första upplagan utkom 1950, och den nya upplagan, som härmed presenteras, har tillkommit i och med införandet av nya licensbestämmelser och utvidgade tekniska prov i Danmark.

Början sker — som sig bör — med amatörrelsens allmänna bakgrund och hur man startar som amatör, hur man lär morsealfabetet m. m. Så följer en kurs i radioteknik. I koncentrerad form genomgås vad en blivande amatör skall känna till, och långt mer än det. Därigenom kan boken bli till god hjälp långt efter det licensen är erövrad. Den som siktar in sig på licensen får upplysningar om vad han skall förbigå. Utvalet måste självfallet här rättas efter svenska förhållanden. De grundläggande kapitlen, som kunna bli en stötesten i en bok av detta slag, äro klart skrivna. Dispositionen är enkel, bokens syfte är konsekvent genomfört. I några kapitel talas om säkerhetsanordningar i en amatörstation, avstörningar samt trafikmetoder.

Bokens format, som är valt att ge plats för två spalter, kan synas ohanterligt, men därigenom uppnås en fördelaktig disposition, i vilken det stora antalet småschemor enkelt har kunnat fogas in. Boken håller en hög standard och kan rekommenderas den, som vill skaffa sig en god grund inför licensproven.

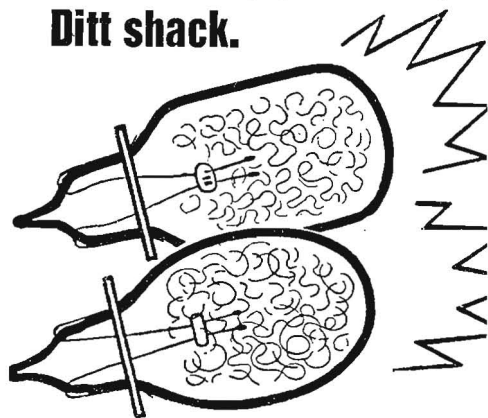
Arne Pramberg, SM5IF

HAM'S!

Blixt- fotografera

Din YL eller XYL,

Dina sec. op.,
Ditt shack.

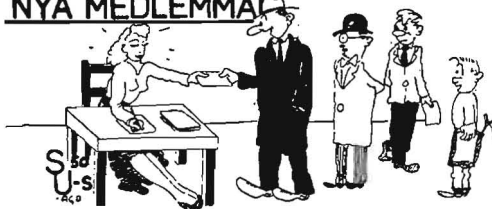
Använd **OSRAM** XM 1
eller **PHILIPS** PF 1

Pris 45 öre

För färgfotografering XM 1 blå
eller PF 1/97, pris 50 öre

LAMPAKTIEBOLAGET

NYA MEDLEMMAR

SSA:s Kansli den 25/10 1966.

- SM5AO Holmqvist, Lennart, Muskögatan 30 c/o Sjöblom, Enskede.
SM6ANK Cavall-Björkman, Arne, Kageledsgatan 33 A, Göteborg 17.
SM3AYX Pettersson, Rolf, Box 409, Kläppa, Ljusdal.
SM6BGA Johansson, Hans, Anderstorpavägen 16, Tibro.
SM8BZQ Svensson, Alf, M/f Britta, AB Transmarin, Hålsingborg.
SM4-2844 Eriksson, Ingemar, Berga, Dala-Husby.
SM2-2845 Figaro, Gunnar, Lomsjö.

Adress- och signalförändringar.

- SM5BK Sporrang, Claes O., Gamla Allén 6, Saltsjö-Duvnäs.
SM5CB Petersson, Nils E., c/o Segerberg, Tältvägen 21 B, Södertälje.
SM5DG Gunners, Nils-Erik, Ringvägen 6/2, Västerhaninge.
SM4JV Lewander, Lars-Erik, Fo-staben, Örebro.
SM3UT Strömberg, Harald W., Telestationen, Bollnäs.
SM7AQK Jönsson, Ingvar, Erik Fältsgatan 12 B, Malmö.
SM5AVK Rågfelt, Gunnar, Marieborgs folkhögskola, Norrköping.
SM6ANR Jacobsson, Rolf, Julianska gatan 16/II, Göteborg N.
SM5AZR Vikberg, Roger, Armékompaniet FL, Uppsala.
SM7BGE Wetterling, Stig, Bäcklyckeavägen 25, Jönköping.
SM5BKT Udenius, Per H., Kolsvagatan 2 A, Köping.
SM5BGX Larsson, Ake, c/o Persson, Klockarvägen 7, Huddinge.
SM1CBC Lundborg, Einar, Radiostation, Tingstäde.
SM5CJE Bergström, Ove, Befev 370825/795 Post 12033/Mil.sek. Stockholm 12.
SM6CNF Carlsson, Rune, Munjasvägen 4, Göteborg V.
SM5-2736 Johansson, Gunnar, Artillerigatan 38/1, 8. g. c/o Waldenfelt, Stockholm Ö.
SM5-2810 von Illiminsky, Georg, Tegnérsgatan 49/I, Stockholm Va.

CENTRAL ELECTRONIC INC.

Exciter 20A i grå bords-, grå eller svart rackmodell, byggsats kr. 1200:—, färdigbyggd kr. 1500:—; 600L linjär 500W förstärkare i grå bordsmodell färdigbyggd kr. 2950:—; antitrip för vox break in QT-1 kr. 75:—; VFO byggsats (160—15m) BC458 fabriksny med ombyggnadsdelar kr. 130:—; grålackerad låda för d:o kr. 65:—; 10m converter 3 rör för VFO i byggsats kr. 170:—, färdigbyggd kr. 230:—; Fasfilter PS-1 kr. 55:—; Sideband Slicer m. m.

Generalagent för Skandinavien:

SM6SA Brämhult
Tel. Borås 48136

NATIONAL

Typ NC-98 Superheterodynmottagare för frekvensområdet 0,54-40Mp/s i fyra band, kalibrerad bandspridning, 1 avstämmt HF-steg, 2 MF-steg och 2 LF-steg med grammofoonuttag och tonkontroll, kristallfilter i tre selektivitetsslagen, S-meter. Jack för hörtelefoner. Hög känslighet. 8 rör + likriktare. Nu i lager.

Pris: kr. 1.120:—
(inkl. högtalare)

Vi kan även erbjuda följande av Nationals mottagare från lager:

NC-88 samt NC-300. Begär specialbroschyr över Nationals olika mottagare!

SCN fininställningsskala, rektangulärt utförande med fem kalibreringsskalor. Utväxling 5: 1. Storlek 113 x 159 mm.

ICN som ovan men med en loggskala och två inbyggda skallamphällare. Storlek 130 x 184 mm.

HRS rattar gjutna av högklassig plast och försedda med 35 mm förkromade snedskurna kragar. Passar till 6,3 mm axlar. Svarta eller grå. Olika graderingar såsom "ON-OFF", "5-0-5", "0-10" o. s. v.

MB-150 multiband tank avstämmer alla amatörband mellan 80-10 m. Input 150 W. Idealisk för 2 st. 807-rör eller 1 st. 829B-rör.

XR-50 spolfilm med trimkärna, olindad.

XR-80 och XR-90 keramiska HF-spolar.

Broschyrer översändes på begäran.

OBSERVERA att våra priser motsvara amerikanska "amateur net" med tillägg för: inlandsfrakt i U.S.A., atlantfrakt, försäkring, expedition och 20 % tullavgift. Du köper icke billigare direkt från U.S.A. Vi lämnar 1 års garanti på mottagarna. Du får den bästa servicen hos oss som generalagenter.

Generalagent:

Johan Lagercrantz

Värtavägen 57 • Stockholm Ö • Tfn 63 07 90